

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δρχ. 2500, ἑξαμηνίᾳ δρχ. 1500.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀγγλίας, Αἰγύπτου Λίρες 2.
Ἀμερικῆς καὶ ἄλλων κρατῶν, Δολλάρια 8.
Ἑξαμηνιᾷ ἀναλόγως.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΙ' ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
Ἀποσώψως: «Πρὸς τὸ περιοδικὸν «Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ», ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου, ἀριθ. 28 — Ἀθήνας». Τηλέφ. 55.538

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟ 1879
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ { ΜΑΡΙΑΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΥΘΑΛΙΑΣ ΧΡ. ΝΑΤΣΙΟΥ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Π. ΜΟΥΣΔΡΑΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ 1945

ἐξαιρετικῶς, ἐπειδὴ ἀρχίζει τὸν Μάιον, θὰ περιλάβῃ φυλλάδια, δωδεκάσέλιδα ἢ ὀκτασέλιδα, ὁκτὼ μόνον μηνῶν.

Παλαιοὶ Τόμοι, ἀρτιοὶ, τιμῶνται δρ. 3000 ἀδετος καὶ 6000 χρυσόδετος. — Ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ κατὰ φύλλον ἀποκτὰ προνόμια συνδρομητοῦ λαμβάνων ψευδώνυμον δι' ὅλον τὸ ἔτος ἐπὶ πληρωμῇ δρ. 200

Περίοδος Γ'. — Τόμος 1ος

Ἀθῆναι, 18 καὶ 25 Αὐγούστου 1945

Ἔτος 67ον — Ἀριθ. 16—17

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΒΕΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΡΟΒΕΡΤΟΥ Λ. ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠ' ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΒΕΤΑΣ Σ. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁ Ντίκ εἶχε ἀναγνωρίσει τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Ρίσιγκχαμ, καὶ κατάλαβε πῶς ἡ μάχη εἶχε χαθεῖ γιὰ τὸ Λαγκοστριανὸν Ρόδο. Ἄραγε ὁ Σερ Ντάνιελ νάχε πᾶει μαζὺ τοὺς καὶ νάχε καταντήσῃ κι' αὐτοὺς σὺν τοὺς ἄλλους τοὺς φυγάδες; Εἶχε νικηθεῖ; Ἡ εἶχε λιποταχτήσῃ πηγαίνοντας μὲ τοὺς Ὑορκέζους; Εἶχε κἀνὴ αὐτὴ τὴν αἰμιᾶ; Θάταν μιά πολὺ κακὴ ἐκλογή.

—Ἐλα, εἶπε σοβαρά, καὶ γυρνώντας πρὸς τὰ πίσω ἄρχισε νὰ προχωρῇ μὲ στὸ δάσος, ἐνῶ ὁ Μάτχαμ τὸν ἀκολουθοῦσε κουτσάινοντας.

Γιὰ κάμποση ὥρα περπατοῦσε χωρὶς νὰ μιλάνε. Εἶχε ἀρχίσει νὰ βραδιάζῃ. Ὁ ἥλιος εἶχε γείρει πέρα ἀπὸ τὸ Κέττλεϋ, οἱ κορφές τῶν δέντρων χρυσίζανε, μὰ οἱ σκιές γινόντουσαν ὅλο καὶ πιδ πυκνές, καὶ ἡ ὑγρασία τῆς νύχτας ἔπεφτε ὀλόγουρά τους.

—Ἄν εἶχαμε νὰ φᾶμε τίποτα... φώναξε ὁ Ντίκ ξαφνικὰ σταματώντας

Ὁ Μάτχαμ κάθισε γάμω κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ.

—Κλαῖς γιὰ τὸ φαί, μὰ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ κινδυνεύανε δὲ νοιάστηκες καθόλου, εἶπε ὁ Ντίκ μὲ περιφρόνηση. Ἐχεις θάρρος στὴ συνείδησή σου, τὴ ζωὴ ἑπτὰ ἀνθρώπων, κύριε Τζάκ. Ποτὲ δὲ θὰ σοὺ τὸ συχωρέσω αὐτό.

—Στὴ συνείδησή μου! φώναξε ὁ Μάτχαμ, ρίχνοντάς του μιὰ ἄγρια ματιά. Στὴ συνείδησή μου! Δὲν κυτᾶς ποὺ ἔχεις ἀκόμα αἷμα πάνω στὸ μαχαίρι σου. Καὶ γιὰτὶ τὸν σκότωσες τὸν κακομαίρη; Σὲ σημάδεψε μὲ τὸ τόξο του, μὰ δὲν ἔρριξε. Σ' ἔπιασε στὰ χέρια του, μὰ δὲ σούκανε κακὸ. Τὸν σκότωσες σὺν ἀνυπερά-

σπιστο γατάκι. Μάλιστα, κύριε Ντίκ! Ὁ Ντίκ μουγγάθηκε.

—Καλὰ τοῦκανα, εἶπε σὲ λίγο. Θὰ μὲ σκότωνε ἐκεῖνος.

—Ἦτανε ἀνάνδρο ἀπὸ μέρους σου, ἀπάντησε ὁ Μάτχαμ. Εἶσαι ἕνας φωνακλᾶς, κύριε Ντίκ. Βρίσκεις τὴν κατάλληλη εὐκαιρία. Ἄς δρι-σκότανε ἕνας πιδ δυνατὸς καὶ θὰ βλέπαμε ἂν δὲ σ' ἔβαζε κάτω. Δὲ νοιάζεσαι ἐσὺ γιὰ ἐκδίκηση, οὔτε γιὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα σου ποὺ πῆγε ἀδίκᾳ, σέ μέλλει. Κι' ἀς ζητάει ἡ ψυχὴ του δικαιοσύνη. Τὸ μόνον

ποὺ ξέρεις εἶναι, ἅμα πέσει στὰ χέρια σου κανένας ποὺ δὲν εἶναι δυνατὸς, ἢ ποὺ δὲν εἶναι ἄξιος, νὰ κάνεις τὸν ἔξυπνο εἰς θάρρος του.

—Μπα! φώναξε ὁ Ντίκ. Γιὰ καινούργιο μᾶς τὸ λές; Τὸ ξέρουμε πῶς ἀνάμεσα σὲ δυὸ ὁ ἕνας εἶναι πάντα ὁ δυνατώτερος. Καὶ ὁ ἄλλος τίς τρῶει καὶ λές κι' εὐχαριστῶ. Ὅσο γιὰ σένα, ποὺ χρειάζεταιται ἕνα γερὸ ξύλο, γιὰ τὸ φέρεσίμ σου, καὶ γιὰ τὴν ἀχαριστία σου ἀπέναντί μου. Καὶ δὲν θὰ τὸ γλυτώσης!

Καὶ ὁ Ντίκ, ποὺ καὶ στὸν πιδ μεγάλο θυμὸ του ἦτανε ψυχραίμος, ἄρχισε νὰ ξεκουμπώνῃ τὴ ζώνη του.

—Τώρα θὰ τίς φᾶς, εἶπα θυμωμένος.

Ὁ Μάτχαμ δὲν ἐκλαίγε πιά. Ἦταν κατακίτρι-νος, ὅμως κοίταξε τὸν Ντίκ μὲς τὰ μάτια χωρὶς νὰ συγκινηθῇ. Ἐκεῖνος ἔκανε ἕνα δῆμα κουνώντας στὸν ἀέρα τὴ ζώνη του, μὰ στάθηκε

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Τί ὥραῖες εἰκόνες ποὺ ἔχει τὸ καινούργιο μου βιβλίο!

αναποφάσιτος βλέποντας τα μεγάλα μάτια, και το λεπτό και κουρασμένο πρόσωπο του συντρόφου του. Η φόρα του σταμάτησε.

— Πές, λοιπόν, πώς είχες άδικο, είπε.

— Όχι, είπε ο Μάτχαμ, είχα δικαιο. Έλα, σκληρόκαρδε. Είμαι κουτός. Είμαι κουρασμένος. Δεν έχω δύναμη νάντισταθώ. Κακό δε σου κανα ποτέ. Έλα, εμπρός, χτύπα με, δειλέ!

Η Ντίκ σήκωσε τη ζώνη του, πειραγμένος από την τελευταία πρόκληση, αλλά ο Μάτχαμ τραντάχτηκε, και φανέρωσε τόσο φόβο, που ο Ντίκ δέλιασε για δεύτερη φορά να χτυπήσει. Η ζώνη έπεσε από τα χέρια του, και στάθηκε αναποφάσιτος, σά χαμένος.

— Μπά, κακό να σου βγή, είπε. Αφού είσαι τόσο ανήμπορος θάπρεπε να προσέχης όταν μιλάς. Καλύτερα να με κρεμάσουνε παρά να σε δείρω, και ξαναφόρεσε τη ζώνη του. Δε θα πή όμως πώς θα σε συχωρέσω. Αυτό δε θα γίνει ποτέ. Έγώ δε σε γνώριζα. Ήσουν έχθρος του αφέντη μου. Σου δάνεισα το αλογό μου. Σου δώσα να φάς. Μου είπες πώς είμαι από ξύλο, πώς είμαι δειλός, και ψευτοπαλληκαράς. Μα το Στανρό, το ποτήρι ξεχειλίζει και με το παραπάνω. Μεγάλο πράμμα νασαι αδύνατος. Κάνεις τι σου κατέβη, κανέναν δε σου λείει γιατί το κανεις. Σου λείει, είναι αδύνατος. Κι αν σου επιτεθή όπλισμένος μ' ένα τόξο, τον αφήνεις και σου ρίχνει ένα βέλος. Ωραίες εξυπνάδες! Μα την αλήθεια.

— Όστε δε με δέρνεις, είπε ο Μάτχαμ.

— Τι τα θέλεις τώρα αυτά; είπε ο Ντίκ. Άστα. Εγώ θέλω να σε διορθώσω. Είσαι κακοαναθρεμένος. Όμως έχεις και τα καλά σου. Μ' έσωσες από το πνίξιμο. Νά, το ξέχασα και γώ. Έγιναν σαν και σένα, αχάριστος. Άντε τώρα. Πάμε. Άν θέλουμε να φτάσουμε στο Χόλλυγουντ απόψε ή το πολύ αύριο το πρωί, πρέπει να κάνουμε γρήγορα.

— Όσο κι αν μιλούσε ο Ντίκ με το συνειθισμένο του ύφος, ο Μάτχαμ δεν του συχωρούσε τίποτα. Το σκληρό του φέρεμο, ο σκοτωμός του ανθρώπου του δάσους, και προ πάντων η φοβέρα της ζώνης, ήτανε πράγματα που δεν ξεχνιούνται.

— Θα σου πω ευχαριστώ, μόνο για τους τύπους, κύριε Ντίκ Σέλτον, είπε, ο Μάτχαμ. Μα από δω και μπρός, προτιμάω να βρω το δρόμο

μου μόνος μου. Δόξα τῷ Θεῷ το δάσος είναι μεγάλο. Σε παρακαλώ, ως πάρη ο καθένας το δρόμο του. Σου χρωστάω ένα γεύμα και ένα καλό μάθημα. Ευχαριστώ. Και τώρα, έχει γεια.

— Καλά, είπε ο Ντίκ. Άν το θέλεις ως γίνη. Κι' ετι πάης καλά να το πάης.

Γυρίσανε της πλάτης ο ένας στον άλλο, και άρχισαν να περπατάνε χωριστά, δίχως να ξέρουνε που πάνε έχοντας στο νου τους, μονάχα το θυμό τους. Μα ο Ντίκ δεν είχε κάνει ούτε δέκα βήματα, όταν άκουσε να τον φωνάζουν κι' είδε το Μάτχαμ να τρέχει από πίσω του.

— Ντίκ, είπε ήταν ντροπή να χωριστούμε τόσο ψυχρά. Σου δίνω το χέρι μου, και την καρδιά μου μαζί. Σ' ευχαριστώ για όλα έκανες για μένα, μα αυτήν τη φορά όχι γιά... τους τύπους αλλά με όλη μου την καρδιά. Και πάλι, έχει γεια.

— Καλά, σύντροφε, απάντησε ο Ντίκ, πιάνοντας το χέρι του Τζάκ. Καλή τύχη! Άν και άμφισβητώ γι' αυτό, γιατί είσαι καυατζής.

Έτσι χωρίστηκαν για δεύτερη φορά. Τώρα όμως ήταν ο Ντίκ που έτρεξε πίσω από το Μάτχαμ.

— Νά, είπε, πάρε το τόξο μου. Δεν πρέπει νασαι άοπλος.

— Το τόξο σου; Τι να το κάνω; είπε ο Μάτχαμ. Όχι φίλε μου. Δεν έχω ούτε τη δύναμη να το λυγίσω, ούτε την αξιοσύνη να σημαδέψω. Δε μου χρειάζεται. Σ' ευχαριστώ.

Είχε νυχτώσει πιά, και δεν μπορούσαν να διακρίνουν ο ένας το πρόσωπο του άλλου.

— Θάρθω λιγάκι μαζί σου, είπε ο Ντίκ. Είναι πολύ σκοτεινά. Θα σε βγάλω τουλάχιστο σε κανένα μονοπάτι. Πολύ φοβάμαι πώς θα χαθής.

Χωρίς άλλα λόγια άρχισε να πηγαίνει μπροστά και ο άλλος τον ακολουθούσε πάλι. Το σκοτάδι έλο και πυκνωνε. Μόνο που και που, όταν δρισκόντουσαν σ' ανοιχτό μέρος, βλέπανε το ουρανό γεμάτο από μικρά αστέρια. Μακριά ακουγότανε ακόμα ο θόρυβος από το Λαγκαστριανό στρατό. Μα κάθε βήμα που κάνανε προχωρώντας, τους απομάκρυνε από αυτόν.

Αφού προχώρησαν σχεδόν μισή ώρα χωρίς να μιλάνε, φτάσανε σε μια ανοιχτή μεριά του δάσους, που γυάλιζε κάτω από τ' αστέρια, γεμάτη φτέρες, και τριγυρισμένη από βαλανιδιές. Εκεί σταματήσανε και κοίταξε ο ένας τον άλλο.

— Κουράστηκες; ρώτησε ο Ντίκ.

— Ναι, είμαι τόσο κουρασμένος, απάντησε ο Μάτχαμ, που μπορούσα να ξεπλωθώ χάμω και να πεθάνω.

— Ακούω να τρέχει ένα ποταμάκι, είπε ο Ντίκ. Άς πάμε ως εκεί. Διψάω πολύ.

Βρισκόντουσαν σε μια κατηφοριά, και κάτω έκει κυλούσε ένα μικρό ποταμάκι ανάμεσα στίς βαλανιδιές. Ξαπλωθήκανε κι' οι δυο χάμω, κοντά στην όχθη, έβαλαν το στόμα τους στο νερό και ήπιαν με την καρδιά τους.

— Ντίκ, είπε ο Μάτχαμ. Έως εδώ ήτανε! Δεν άντέχω πιά...

— Είδα μια σπηλιά την ώρα που κατεβαίναμε, είπε ο Ντίκ. Άς ξεπλωθούμε εκεί μέσα να κοιμηθούμε.

— Με όλη μου τη καρδιά, φώναξε ο Τζάκ.

Η σπηλιά ήτανε στεγνή και στρωμένη με άμμο. Πυκνοί θάμνοι προστατεύαν την είσοδο. Εκεί οι δυο σύντροφοι ξεπλώθηκαν κοντά κοντά ο ένας στον άλλο για να ξεσταθούν, ξεχνώντας τον καυγά τους. Σε λίγο, κάτω από τ' αστέρια, στη δροσιά της νύχτας, κοιμόντανε και οι δυο ήσυχα και ξένοιαστα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑ

Ευπνήσανε μόλις χάραξε. Τα πουλιά δε κελαιδούσαν ακόμα, μονάχα τερετίζανε πάνω στα κλαδιά. Ο ήλιος δεν είχε βγει. Ο ουρανός είχε άρχισε να χρυσίζει. Πεινασμένοι και κουρασμένοι όπως ήτανε, μένανε ακίνητοι στη θέση τους θυσιζόμενοι σε μια απολαυστική νάρκη. Κι' όπως δρισκόντουσαν εκεί άκουσαν ξαφνικά τον ήχο μιας καμπανίσας.

— Μιά καμπάνα! είπε ο Ντίκ, και ανασηκώθηκε. Είμαστε λοιπόν τόσο κοντά στο Χόλλυγουντ;

Σε λίγο ή καμπανίστα ξανακούστηκε, μα αυτή τη φορά πιδ κοντά, κι' όσο πήγαινε ακουγότανε έλο και κοντότερα να χτυπά κάθε τόσο μέσα στην πρωινή ήσυχία.

— Κάποιος θα περπατάει, είπε ο Μάτχαμ, και ή καμπανίστα χτυπάει σε κάθε του κίνηση.

— Έτσι λέω και εγώ, είπε ο Ντίκ, μα που νάναι αυτός; Τι δουλειά έχει μέσα στο δάσος του Τένσταλ; Τζάκ, ξανάπε, μην το παίρνεις στ' άστεια. Δεν μ' άρесе καθόλου αυτή ή καμπάνα.

— Έχεις δικιο είπε ο Μάτχαμ, ανατριχιάζοντας. Έχει ένα πένθιμο τόνο. Καλά που είναι μέρα, ειδ' αλλιώς...

Άκριβώς αυτή τη στιγμή, ο θόρυβος της καμπάνας έγινε συχνότερος και γρηγορότερος, και ξαφνικά άκουστηκε μια τελευταία φορά και σταμάτησε για λίγο.

— Μου φαίνεται πως αυτός με την καμπάνα έτρεξε ως το ποτάμι, και το πήδηξε, παρατήρησε ο Ντίκ.

— Και τώρα περπατάει πάλι χωρίς να τρέχει, είπε ο Μάτχαμ.

— Δεν είναι έτσι, Μάτχαμ, είπε ο Ντίκ. Δεν περπατάει ήσυχα-ήσυχα. Αυτός ο άνθρωπος έχει κάποια βιασύνη. Η φοβάται για τη ζωή του, ή έχει κάποια διασυνική δουλειά. Δεν βλέπεις πόσο γρήγορα έρχεται κατά δω;

— Τώρα ήρθε πολύ κοντά μας είπε ο Μάτχαμ.

Βρισκόντουσαν στην είσοδο της σπηλιάς, και καθώς ήτανε αρκετά ψηλά, μπορούσαν να βλέπουν τί γινότανε τριγύρω.

Στο φως της ημέρας που γινότανε έλο και πιδ καθαρό, ξεχώριζε ένα στενό μονοπάτι, σαν κορδέλλα. Περνούσε 200 — 300 γυάδες μακριά απ' τη σπηλιά, και προχωρούσε σ' έλο το μακρος της πεδιάδας. Από τη διεύθυνση που παίρνει το μονοπάτι αυτό, ο Ντίκ κατάλαβε πως φτάνει ως το Μόντ-Χάους.

Πάνω στο μονοπάτι προβάλλονταν απ' το δάσος, φάνηκε ένας άσπροφορεμένος άντρας. Στάθηκε λίγο και φάνηκε σαν να κοιτάζει γύρω.

(Ακολουθεί)

Η ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΥΛΑΚΙ

Πουλάκι έκελάδησε άπάνω στ' άγριοβούνι. Βασιλοπούλα τ' άγροικά από το παραθύρι:

— Πουλί, να 'χα τα κάλλη σου και τον κελαιισμό σου, και τα χρυσά σου τα φτερά

μαλλιά στην κεφαλή μου! — Και τί τα θές τα κάλλη μου και τον κελαιισμό μου,

και τα χρυσά μου τα φτερά μαλλιά της κεφαλής σου;

Έσο δειπνός και γεύσαι άφράτο παξιμάδι, κι' εγώ δειπνώ και γεύομαι χόρτα από το λιβάδι.

Έσο κοιμάσαι στα ψηλά και στα χρυσά σεντόνια, κι' εγώ ξοιμένο μοναχό, στίς πάχνες και στα χιόνια.

Μέσ' σε ποτήρι φαφουρι βάζεις νερό και πίνεις, κι' εγώ το πίνω το νερό στη βρύση όπου πλύνεις. Έσο αναμένεις τον παπά, να 'ρθή να σ' εύλογήση, κι' εγώ αναμένω κυνηγό, για να με κυνηγήση.

(Δημοτικό της Κάσου)

ΑΘΗΝΑΙ-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΝΙΚΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΛΟΣ

Άγαπητοί, μου,

ΤΩΡΑ μόλις μαθεύτηκε στην Αθήνα ο θάνατος του γάλλου συγγραφέα Νικολά Σεγκύρ (Nicolas Ségur), αν και πέρασε δολέκληρος χρόνος απότου έκλεισε για πάντα τα μάτια ο αγαπημένος αυτός του Παρισιού. Ο πόλεμος, βλέπετε, έφερε μεγάλη καθυστέρηση και στίς ειδήσεις, όταν δεν ήταν πολεμικές... Αλλά, θα πήτε, τι μάς ενδιαφέρει ο θάνατος ενός «γάλλου» συγγραφέα, ώστε να θέλω να σας μιλήσω σήμερα γι' αυτόν; Δεν υπάρχουν άλλα, πολύ πιδ ενδιαφέροντα θέματα; Όχι, παιδιά μου! Γιατί ο Νικολά Σεγκύρ του Παρισιού, που πρώτη ίσως φορά άκουτε τόνομά του, δεν είναι παρά ένας Έλληνας, ένας Ζακυνθινός, ο Νίκος Έπισκοπούλος, που άρχισε το στάδιό του στη Ζάκυνθο και στην Αθήνα, και που συνδέθηκε μάλιστα και με τη «Διάπλασι», σαν υπάλληλος του γραφείου της για λίγο καιρό στην αρχή, και κατόπι σά συνεργάτης της. Ήταν τότε ένα πολύ φτωχό παιδί, με μεγάλες όμως φιλοδοξίες, που μόλις ειχ' έρθει από την πατρίδα του στην Αθήνα, με τη μητέρα του και μόνη—όρφανός από πατέρα, δεν είχε άλλους στενούς συγγενείς—για να έρρασθή όπως όπως, να εξασφάλιση τη ζωή του, και να πραγματοποιήση τα τολμηρά του όνειρα. Τα έπραγματοποίησε όμως και το φτωχό παιδί της Αθήνας του 1895, πέθανε στη Γαλλία του 1944 πασίγνωστος, ένδοξος μπορώ να πω συγγραφέας, ο Νικολά Σεγκύρ με τόνομα!

Έ, δεν είναι μικρό το κατόρθωμά του. Και τίποτα πιδ σιγινητικό, και πιδ διδακτικό, από τον άγώνα του για την επιτυχία, από τη ζωή του τη γεμάτη κόπους και στερήσεις για ένα ύψηλο και ώραιο ιδανικό. Την παρακολούθησα βήμα προς βήμα αυτή τη μεγάλη, την υπεράνθρωπη προσπάθεια, και με κατέχει φόβος και θαυμασμός, όταν τη συλλογιέμαι και την άναμετρώ.

Εγώ, άξαφνα, τα είχα όλα και τί έκαμα στη ζωή μου; σχεδόν μηδέν. Ο Έπισκοπούλος δεν είχε τίποτα—ούτε πουνάμισο ν' αλλάξη—και κατάφερε να γίνη ο Νικολά Σεγκύρ. Ψευδώνυμο; Όχι. Πήρε άπλούστατα τόνομα της μητέρας του, που ήταν από τη μεγάλη Ζακυνθινή

οικογένεια των Σιγούρων—ιταλικά Siguro, γαλλικά Ségur—όταν απέφασισε να πάη στο Παρίσι, για να γράφη εκεί γαλλικά. Τη γλώσσα την ήξερε και από πρίν. Την είχε μάθει μόνος του, όπως είχε μάθει και τόσα άλλα πράγματα. Γιατί ο Νίκος Έπισκοπούλος ήταν καθαυτό **αυτοδίδακτος**. Στη Ζάκυνθο δεν είχε τελειώσει ούτε το Έλληνικό Σχολείο. Από δεκαπέντε όμως χρονών παιδί είχε διαβάσει δολέκληρη τη Δημοσία Βιβλιοθήκη, είχε καταβροχθίσει όσα βιβλία έπεσαν στα χέρια του, είχε ειδικευθεί μάλιστα στη φαρμακολογία και στην ιατρική—ή πρώτη του κλίση—κι' είχε δημερητήσει σ' ένα μεγάλο έκει φαρμακείο σά βοηθός πρώτης τάξεως! Στην Αθήνα, πάλι, διάβασε όλη την Έθνική Βιβλιοθήκη και τη Βιβλιοθήκη της Βουλής. Το βιβλίο δεν το άφινε από τα χέρια του. Διάβαζε στην κάμαρά του, στο καφενείο, στον Κήπο, στο δρόμο. Για πολλόν καιρό, ή ιατρική ήταν ή προτίμησή του. Ύστερα διάβαζε απ' όλα: φιλολογία, λογοτεχνία, κριτική, φιλοσοφία. Σε ηλικία είκοσι χρονών, ήταν κιόλα ένας σοφός, όσο είναι λίγοι με διπλώματα. Συγχρόνως μορφωνόταν και σε λογοτέχνη. Κι' αν τα πρώτα του άρθρα στίς αθηναϊκές εφημερίδες ήταν ιατρικά, σε λίγο άρχισε να δημοσιεύη και χρονογραφήματα, και διηγήματα, και κριτικές. Με τόνομά του, ή με τάρχηκά Ν. Έπ., συνεργαζόταν στο «Άστ» και στο «Νέον Άστ» του Κακλαμάνου, στην «Εστία» του Δροσίνη, στο «Ήμερολόγιο» του Σκόκου, κι' άργότερα στα «Παναθηναία» του Μιχαηλίδη, που όλα αυτά τον υπεραγαπούσαν. Μπορούσε πιά να τρώγη και ναλλάξη κάθε μέρα, να ντύνεται μάλιστα κομψά σαν άνθρωπος του κόσμου και να συναναστρέφεται την καλύτερη κοινωνία. Είχε κάνει όνομα κι' είχε αποκτήσει ζηλευτές φίλες και συμπάθειες. Η καημένη ή μητέρα του, ή Άδριανή Σιγούρου Έπισκοπούλου, δεν ζούσε πιά. Κι' ο μονάκριβός της είχε παντρευτεί την Κάκια Διομήδη-Κυριακού, κόρη του διάσημου καθηγητή της Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο.

Τότε, που λέτε, ο Νίκος Έπισκοπούλος αποφάσισε να εγκατασταθή δριστικά στο Παρίσι και να γίνη Νικολά Σεγκύρ. Πόσο λυπήθηκαν που τον έχαναν οι φίλοι του, και προπάντων έκεινοι που, όπως ο Κουσουλάκος του «Σκρίπ», τον είχαν... γιατρό! Στην Αθήνα, ακόμα, ο Έ-

πισκοπόπουλος είχε την τύχη να γνωρισθῇ με τὸν περίφημο γάλλο συγγραφέα Ἀνατόλ Φράνς. Ὁ Γάλλος αὐτὸς ἐθαύμασε τὴν γνώσει, τὴν κρίση καὶ τὸ ἥθος τοῦ νεαροῦ Ἑλληνα, καὶ τοῦ χάρισε ἐξαρχῆς τὴν συμπάθειά του καὶ τὴν φιλία του. Αὐτὸς φυσικὰ τὸν ἐβοήθησε, τὸν ὑποστήριξε νὰ ἀδειχθῇ καὶ στὴ Γαλλία. Ἀλλὰ καὶ χωρὶς αὐτὴ τὴν ὑποστήριξη, ὁ Ἐπισκοπόπουλος θὰ πτύχαινε τὸ ἴδιο. Γιατ' εἶχε ὅλα τὰ προσόντα, ἀπὸ τὴ γλῶσσα πὺ τὴν ἤξερε σὰ Γάλλος, ὡς τὴ μάθηση πὺ ἦταν καταπληκτικὴ, καὶ ὡς τὸ λογοτεχνικὸ ταλέντο πὺ ἦταν ἀπὸ τὰ σπάνια. Ἐτσι ἄρχισε γρήγορα νὰ γράφῃ καὶ νὰ δημοσιεύῃ καὶ στὸ Παρίσι. Τὰ καλύτερα περιοδικὰ τοῦ ἀνοίξαν τὴς στήλες τους, οἱ καλῶτεροι ἐκδότες τοῦ ἐδγαζαν τὰ διδύα του. Κι' ἦταν ἀλλεπάλληλα. Στὰ σαράντα αὐτὰ χρόνια, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κριτικά του ἄρθρα στὴς γαλλικὲς ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ, ὁ Νικολὰ Σεγκύρ ἐχάρισε στὴ γαλλικὴ λογοτεχνία ἓνα πλήθος διηγήματα

καὶ μυθιστορήματα. Ἔργα του παιχθήκαν ἐπίσης καὶ στὰ παρισινὰ θέατρα. Ἦταν ἓνας ἑλληνογάλλος πεζογράφος, ὅπως ὁ Ζὰν Μορεάς—ὁ Γιάννης Παπαδιαμαντόπουλος—ἦταν ἓνας ἑλληνογάλλος ποιητής. Κι' οἱ δύο ἄρχισαν τὸ στάδιό τους στὴν Ἀθήνα—ὁ ἓνας μετὰ τὴ συλλογὴ «Τρυγόνες καὶ Ἐχιδνες», ὁ ἄλλος μετὰ τὸ μυθιστόρημα «Ἀσπὰ Ἀσμάτων»,—κι' οἱ δύο τὸ τελείωσαν στὸ Παρίσι. Ὁ Μαρτίνος Σιγοῦρος, ἐξάδελφός του, ἔμαθε πὺς ὁ Ἐπισκοπόπουλος ἄφησε πεθαίνοντας καὶ μιὰ ἀνέκδοτη, οἰτομή «Ἱστορία τῆς Γαλλικῆς Λογοτεχνίας».

Ἀφ' οὗτο ἐγκατεστάθηκε στὸ Παρίσι, δὲν ἤρθε στὴν Ἑλλάδα παρὰ μόνο μιὰ φορά, πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο, Περσικὸς, διαστεινός, δὲν πρόφθασε νὰρθῇ νὰ μετὰ ἰδῇ, μόνο μὺ ἄφησε ἓνα χαιρετιστήριό γράμμα. Πόσο με συγκίνησε καὶ πόσο λυποῦμαι πὺ κάηκε κι' αὐτό, στὴν ὁδὸν Ἑδριπιδίου μ' ἔτι πολῦτιμο εἶχα!

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΕΝΑ ΚΑΛΑΘΙ ΡΟΔΑΚΙΝΑ

Κωμωδία σὲ τρεῖς εἰκόνες

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ἡ γιαιά Τὸ διαβολάκι
Ἡ Φροσούλα Ἡ Ζαμπέττα
Ὁ Γιωργάκης Ἡ θεία Ἀγλαΐα

ΕΙΚΟΝΑ ΠΡΩΤΗ

Στὸ σπῖτι τῆς γιαιάς.

Ἡ γιαιά (φρονάζει): Φροσούλα! Γιωργάκη! Ποῦ εἴσατε, πουλάκια μου;

Φροσούλα (ἀπὸ μακρυνά): Ἐδῶ, γιαιάκα, ἐδῶ!

Γιωργάκης. Ἀμέσως! Ἐρχόμαστε! Παίσαμε στὸ περιβόλι.

Γιαιά Πωπὼ, λάσπες! Πλύνετε τὰ χέρια σας κι' ἐλάτε. Ἐχω νὰ σὰς στείλω στὴ θεία Ἀγλαΐα. Θὰ κάνετε κι' ἓναν ὠραῖο περίπατο καὶ θὰ ἰδῆτε καὶ τὴν καημένη τὴ θεία σας, πὺ εἶναι μόνη τῆς καὶ ἄρρωστη.

Φροσ. Γιωργ. Ναι γιαιάκα, ναι γιαιάκα! Πᾶμε νὰ πλυθοῦμε!

Γιαιά (μόνη). Τὰ πουλάκια μου, δὲν εἴπαν ὅχι. Κι' ὅμως δὲν εἶναι καὶ τόσο διασκεδαστικά στὴν ἀδελφῇ μου! Πάντα ἀδιάθετη, πάντα ξαπλωμένη! Κι' εἶναι κι' ἐκείνη ἡ Ζαμπέττα, πὺ τὰ γκορνιάζει! Μὰ θὰ χαρῇ πολὺ ἡ Ἀγλαΐα ὅταν δῇ τὰ ὠραῖα ροδάκινα πὺ τῆς στέλνω.

Φροσ. (λαχανιασμένη). Νᾶμαστε, γιαιά. Κοίταξε τὰ χέρια μου, δὲν εἶναι ὁλοκάθαρα;

Γιωργ. Ἐγὼ ἔπλυνα καὶ τὸ πρόσωπό μου κι' ἔφτιασα καὶ τὴ χειρίστρα μου.

Γιαιά. Μμμ! Τί καθαρό παιδί! Νὰ τώρα αὐτὸ τὸ καλαθάκι. Νὰ τὸ πιάσετε κι' οἱ δύο σας μαζί γιὰ νὰ μὴν κουράζεστε καὶ νὰ τὸ πᾶτε μετὰ τὴν καλημέρα μου στὴ θεία Ἀγλαΐα. Καὶ νὰ μὴν πάρετε τὸ μεγάλο δρόμο πὺ περνοῦν τ' αὐτοκίνητα. Νὰ πᾶτε ἀπ' τὸ δασάκι, ὅπου εἶναι καὶ σκιά.

Φροσ. Γιωργ. Ναι γιαιάκα!

Γιαιά (τοὺς φρονάζει ἀπὸ μακρυνά). Κι' ἀκοῦτε! Νᾶσατε φρόνιμα γιὰ νὰ μὴ σὰς μαλώσῃ πάλι ἡ Ζαμπέττα!

ΕΙΚΟΝΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Στὸ δάσος.

(Ἀκούγονται τὰ τσιζίκια καὶ τὰ πουλάκια πὺν κελαῖδοῦν).

Φροσ. Οὐφ! ἔστη!

Γιωργ. Πολλὴ ἔστη!

Φροσ. Κι' ἔχουμε ἀκόμη δρόμο ὡς τὴ θεία Ἀγλαΐα!

Γιωργ. Πολὺν δρόμο.

Φροσ. Καὶ μόλις φτάσουμε θὰ βγῇ πάλι ἐκείνη ἡ κακίστρα ἡ Ζαμπέττα καὶ θὰ μᾶς πῇ: Χμ! πάλι ἤρθατε νὰ μὺ ἀνεμοταράξετε τὸ σπῖτι!

Γιωργ. Καὶ θὰ μᾶς ἀγριοκοιτάξῃ πὺ θὰ πατήσουμε ἐπάνω

στὸ φρεσκογυαλισμένο τῆς παρκετό.

Φροσ. Κι' ἂν κάνουμε νὰ κόψουμε κανένα λουλουδάκι, πωπὼ φωνές!

Γιωργ. Μόνον ἐμᾶς δὲν ἀφήνει νὰ φωνάζουμε: «Μὴ καὶ ἡ θεία σας ἔχει πονοκέφαλο»!

Φροσ. Ἡ καημένη ἡ θεία Ἀγλαΐα! Ὁλο πονοκέφαλο ἔχει κι' αὐτὴ! Ὁλο ξαπλωμένη βρίσκεται. Καὶ τί ἀδύνατη πὺ εἶναι!

Γιωργ. Ἐρεῖς γιατί εἶναι ἀδύνατη; γιατί δὲν τρώει τίποτε! Εἶδες τί μᾶς λέει ἡ γιαιά; Φᾶτε τὸ φαί σας νὰ δυναμώσετε! Κι' ἡ θεία Ἀγλαΐα, ὅχι μόνο τὸ φαί τῆς δὲν τρώει, μὰ κι' ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὠραῖα γλυκὰ πὺ τῆς ἔστειλε προχτὲς ἡ γιαιά ἓνα μόνον ἔφαγε.

Φροσ. Ναι! Καὶ τ' ἄλλα φώναξε τὴ Ζαμπέττα καὶ τῆς τᾶδωσε. Καὶ τᾶφαγε ὅλα ἡ κακίστρα ἡ Ζαμπέττα.

(Μικρὴ παύση)

Γιωργ. Οὐφ! ἔστη!

Φροσ. Πολλὴ ἔστη!

Γιωργ. Δὲν καθόμαστε λιγάκι κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ δέντρο;

(Κάθονται).

Γιωργ. Βαρὺ πὺ ἦταν τὸ καλαθάκι! Τί νὰ στέλνῃ ἄραγε ἡ γιαιά τῆς θείας Ἀγλαΐας;

Φροσ. Ἐρῶ γῶ;

Γιωργ. Σήκωσε, καημένη, λιγάκι τὸ σκέπασμα νὰ ἰδῆς! Τί; Κακὸ εἶναι;

Φροσ. Γιωργ. Ἰου, ροδάκινα!

Γιωργ. Ἀχ, τί ὠραῖα ροδάκινα!

Φροσ. Μεγάλα-μεγάλα καὶ κόκκινα-κόκκινα!

Τὸ διαβολάκι (σιγανὰ, σφυριχτὰ καὶ γοργὰ). Ψιτ ψιτ, Γιωργάκη, ψιτ ψιτ! Δὲν τρώτε ἓνα; Δὲν τρώτε;

Γιωργ. (ξαφνιασμένος). Ποιὸς μίλησε; Ἐσὺ μίλησες, Φροσούλα; Τὸ διαβολ. Χαχά! Ἐγὼ, Γιωργάκη, μίλησα. Ἐγὼ τὸ διαβολάκι. Μ' ἀκοῦς, ἀλλὰ δὲν με βλέπεις. Ψιτ! Τί ὠραῖο, δροσιτικὸ θὰ ἦταν μ' αὐτὴ τὴ ἔστη ἓνα ζουμερὸ ροδάκινο!

Γιωργ. Ἀχ! τί ὠραῖο, δροσιτικὸ θὰ ἦταν μ' αὐτὴ τὴ ἔστη ἓνα ζουμερὸ ροδάκινο! Τί λές, Φροσούλα, τρώμε ἓνα;

Φροσ. (κοφτά). Ὁχι! Ἡ γιαιά τὰ στέλνει στὴ θεία Ἀγλαΐα. Ἐλα, σήκω νὰ πηγαίνουμε. Ἐχουμε πολὺν δρόμο ἀκόμη.

Τὸ διαβολ. (σφυριχτὰ). Γιωργάκη, Γιωργάκη, τί κουτὸς πὺ εἶσαι; Νὰ κουβαλᾷς ὅλο αὐτὸ τὸ βαρὺ καλαθάκι, ὅλα αὐτὰ τὰ ὠραῖα

ροδάκινα, καὶ γιὰ ποιὸν; Γιὰ τὴ θεία Ἀγλαΐα; Ὁχι! Γιὰ τὴν παλὶ-Ζαμπέττα!

Γιωργ. Ἀχ, τί βαρὺ πὺ εἶναι τὸ καλαθάκι!

Φροσ. Πολὺ βαρὺ.

Γιωργ. Καὶ ἔρεῖς; Δὲν θὰ μ' ἐνοιαζε τίποτ' ἄλλο, ἀλλὰ πὺ ἡ θεία Ἀγλαΐα θὰ φάῃ μόνο ἓνα-δύο ροδάκινα καὶ τ' ἄλλα ὅλα θὰ τὰ χάψῃ ἐκείνη ἡ παλιο-Ζαμπέττα!

Φροσ. (μελαγχολικά). Ἀλήθεια! Τὸ διαβολ. Πάρε ἓνα, κουτέ, πάρε ἓνα!

Φροσ. Ἰου, Γιωργάκη! Τί ἔκανες; Πῆρες ἓνα ροδάκινο!

Γιωργ. Ἐλα καὶ σύ, καημένη! Δὲ θὰ φανῇ!

Τὸ διαβολ. Ψιτ ψιτ, Φροσούλα! Πάρε καὶ σὺ ἓνα, πάρε καὶ σὺ!

Γιωργ. Νὰ τώρα, πὺ πῆρες καὶ σὺ!

Φροσ. Μὰ ...γιὰ νὰ σιάξῃ τὸ καλαθάκι!

Γιωργ. Μπᾶ, τώρα εἶναι χειρότερα. Νί, ἔτσι ἔσπασε.

Φροσ. Πωπὼ! Πῆρες κι' ἄλλο! Τὸ διαβολ. Κουτὴ πὺ εἶσαι, Φροσούλα. Πάρε καὶ σὺ ἓνα ἀκόμη!

Γιωργ. Ἀχ, τί ὠραῖα πὺ ἦταν! Δροσιστέα! Θὰ πάρω κι' ἄλλο. ἔχει τόσα!

Τὸ διαβολ. Χι χι χι! Χι χι χι! Φροσ. Τότε θὰ πάρω κι' ἔγώ! (Μικρὴ παύση). Αὐτὸ ἦταν λίγο ἄγουρο!

Γιωργ. Τότε πάρε ἓνα πὺ ὦριμο. Νὰ σὰν κι' αὐτὸ πὺ τρώω ἐγὼ.

Φροσ. Οὐου! Αὐτὸ ἦταν πολὺ γινωμένο! Ἐλῶσε στὰ χέρια μου.

Γιωργ. Ἐ καὶ δὲν τ' ἀφήνεις; Νὰ πάρε τοῦτο πὺ εἶχα διαλέξει ἐγὼ γιὰ μένα.

Τὸ διαβολ. Χι χι! Τώρα δὲν ἔχουν πιά ἀνάγκη νὰ τοὺς λέω ἐγὼ νὰ πάρουν.

Γιωργ. Σὰν νὰ φούσκωσα! Δὲν θέλω πιά ἄλλο! Ἐνα μόνο ἀκόμη!

Φροσ. Κι' ἐγὼ ἓνα ἀκόμη. (Μικρὴ παύση). Ἀκούγεται ἀπὸ μακρυνά ἓνα σκυλί).

Φροσ. Κοντεύουμε νὰ φτάσουμε. Γιὰ νὰ ἰδῶ! Μπορῶ νὰ φάω ἓνα ἀκόμη; (Σὲ λίγο). Ἰου Γιωργάκη! Ἐρεῖς πόσα ροδάκινα μείνανε;

Γιωργ. (μὲ ἀγωνία). Πόσα;

Φροσ. (μυσοκλαίοντας). Τρία μοναχά! Πὼ πὼ, τί θὰ πῇ ἡ θεία σὰν τὰ ἰδῇ!

Γιωργ. Δὲ λές, καημένη, τί θὰ πῇ ἡ Ζαμπέττα σὰν τὰ ἰδῇ!

Φροσ. Τί θὰ πῇ ἡ τί θὰ μᾶς κἀν; (μυσοκλαίει).

Τὸ διαβολ. (χαρούμενο). Γεῖας! Ἐγὼ τώρα σὰς ἀφήνω. Καλὰ ξεμπερδέματα!

Γιωργ. Γιὰ σκέπασέ το καλὰ μετὰ τὴν πετσέτα. Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν τὸ ξεσκεπάσῃ ἡ θεία ἀμέσως.

Φροσ. Ἐμεῖς θὰ τῆς ποῦμε μιὰ καλημέρα καὶ θὰ φύγουμε.

ΕΙΚΟΝΑ ΤΡΙΤΗ

Στὸ σπῖτι τῆς θείας Ἀγλαΐας.

Ζαμπέττα. Χμ! Καλῶς τα! Ἡρθατε πάλι νὰ μὺ ἀνεμοταράξετε τὸ σπῖτι!

Φροσ. Γιωργ. (μαζί, φωναχτὰ καὶ γρήγορα). Ὁχι! Ὁχι! Ἡρθαμε μονάχα νὰ ποῦμε μιὰ καλημέρα τῆς θείας Ἀγλαΐας.

Ζαμπέττα. Γιὰ νὰ ἰδοῦμε! Δώστε μου ἐδῶ τὸ καλαθάκι!

Φροσ. Ὁχι, ὅχι. Ἡ γιαιά εἶπε νὰ τὸ δώσουμε ἔτσι σκεπασμένο ὅπως εἶναι στὰ χέρια τῆς θείας.

(Ἀνοίγει μιὰ πόρτα).

Ζαμπέττα. Κυρία, τ' ἀνίψια σας!

Ἡ θεία Ἀγλαΐα. Ὁ, καλῶς τὰ πουλάκια μου!

Γιωργ. Καλημέρα, θεία Ἀγλαΐα!

Φροσ. Καλημέρα θεία. Ἡ γιαιά σὰς στέλνει τὴν καλημέρα καὶ μᾶς εἶπε νὰ σὰς δώσουμε αὐτὸ τὸ καλαθάκι, ἔτσι σκεπασμένο ὅπως εἶναι.

Ἡ θεία. Ὁ, τὰ χρυσά μου. Καὶ κάνατε τόσον κόπο νὰ τὸ κουβαλήσετε! Γιὰ νὰ ἰδῶ τί μὺ στέλνει ἡ ἀδελφῇ μου;

Γιωργ. (ψιθυριστά). Φροσούλα, τὸ ξεσκεπάζει!

Φροσ. (τὸ ἴδιο). Δυστυχία μας!

Ἡ θεία. Ὁ, τί ὠραῖα ροδάκινα! Τρία μεγάλα ζουμερὰ ροδάκινα. Τί ὠραῖα πὺ εἶναι! Μόνο πὺ τὸ καλαθάκι τοὺς πέφτει λίγο μεγάλο!

Γιωργ. (σιγά). Πᾶμε τώρα νὰ φύγουμε, πρὶν τὰ ἰδῇ κι' ἡ Ζαμπέττα.

Φροσ. Ἐμεῖς, θείτσα, τώρα θὰ πηγαίνουμε.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

Μυθιστόρημα ὑπὸ ANDRÉ LAURIE—

ΠΡΟΣ Ο ΝΙΚΙΟΥ

Μετάφραση ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

— Τοῦ ἀρέσουν λοιπὸν τὰ γλυκὰ;

— Πολύ! Τρελαίνεται γιὰ τὸ γάλα, γιὰ τὸ μέλι καὶ γιὰ τὰ φάρια.

— Τὰ τρώει ψητὰ;

— Καὶ ὠμά καὶ ψητὰ. Δὸς του μιὰ μαρίδα τηγανητὴ καὶ νὰ ἰδῇς τότε τί ὄρεξη ἔχει.

Ὁ γάτος ὥστόσο εἶχε καθῆσαι σοβαρὸς-σοβαρὸς σὲ μιὰ γωνιά πὺ τὴν ἔδλεπε ὁ ἥλιος καὶ βρέχοντας ἐλαφρὰ τὸ πόδι του μετὰ τὴν ἀκρὴ τῆς τριανταφυλλιάς του γλώσσας, τὸ περνοῦσε πίσω ἀπὸ τὸ αὐτί του.

— Τώρα πλένεται, εἶπε ἡ Γλυκέρα. Βλέπεις πόσο φροντίζει γιὰ τὴν ὠραία του γούνα;

Πῆγα κοντὰ του γιὰ νὰ τὸν χαϊδέψω, μὰ ὁ Μελάγιος διακόπτοντας τὴν ἀπασχόλησή του, κάρφωσε ἐπάνω μου τὰ χρυσὰ του μάτια καὶ πῆγε καὶ καθῆσε στὴν ἄλλη γωνιά τοῦ μκχειριού ὥσῃ νὰ εἶχε προσδληθεῖ ἡ ἀξιοπρέπεια του. Πῆγα ἀπὸ πίσω του, ἀλλὰ πάλι ξανάφυγε γυρίζοντας πίσω στὴν πρώτη του θέση.

— Γλυκέρα, μὺ φαίνεται πὺς με ἀποφεύγει εἶπα ἀπορώντας. Δὲν με ἀγαπάει.

— Πολὺ πιθανό. Προσπάθησε ν' ἀποκτήσῃς τὴ φιλία του. Μᾶθε ὅμως, ὅτι αὐτὰ τὰ ζῶα εἶναι πολὺ ἰδιό-

τροπα κι' ὅτι δύσκολα κερδίζεται ἡ ἀγάπη τους. Ἀκουσα μάλιστα ὅτι μένουν πιστὰ μόνο στὸ σπῖτι ὅπου κατοικοῦν καὶ ὅχι στ' ἀφεντικά τους. Νομίζω ὅμως πὺς τὰ συκοφαντοῦν.

Δὲν εἶν' ἔτσι, Μελάγιε;

— Ὁ ναι, ἔσένα τουλάχιστον φαίνεται πὺς ἀγαπάει, Γλυκέρα.

— Ποιὸς ἔρεῖ, ὁ πατέρας μου μὺ ἔλεγε ὅτι τὸ μόνο πράγμα πὺ ἀγαποῦν ἡ γάτες εἶναι ὁ ἑαυτὸς τους, ἡ εὐχαρίστηση πὺ νιώθουν νὰ τρίβονται ἐπάνω μας, νὰ ξεσταίνονται στὴ φωτιά μας, νὰ καλοτρέφονται καὶ νὰ βρίσκουν χάδια.

— Ὁ τοὺς ἐγωιστὲς! φώναξα σκανταλισμένος. Ἀν εἶναι αὐτὸ ἀλήθεια, ἀγαπῶ πολὺ περισσότερο τοὺς σκύλους! . . . Καὶ σὺ;

— Ὁ σκύλος βέβαια εἶναι πὺ πιστὸς φίλος. Πὺ χρήσιμος καὶ πὺ ἀφοσιωμένος. Φυλάει τὸ σπῖτι, τὸ κοπάδι, τὰ παιδιὰ. Μπορεῖ νὰ οδηγήσῃ ἓναν στραβό, φέρνει τὸ κυνήγι στὸν ἀφέντη του.

— Κι' ὁ γάτος; Δὲν κάνει τίποτε ἀπ' αὐτὰ;

— Ὁ γάτος; ἔκανε γελώντας ἡ Γλυκέρα. Εἶναι τὸ πὺ ἀπειθάρχητο ζῶο τοῦ κόσμου, ἔλεγε ὁ πατέρας μου. Κυνηγᾷ μονάχα γιὰ τὸν ἑαυτὸ

του και ποτέ δεν θα μπορούσες να τον βάλεις να κάνει την παραμικρή δουλειά. Αγαπάει υπερβολικά την καλοπέραση. Δηλαδή οι γάτοι είναι σωστοί Συδάρτες. Δεν συλλογίζονται τίποτα άλλο παρά να τρώνε και να καλοκοιμούνται.

— Τι ωραίο ζώο όμως που είναι. Είσαι τυχερή που το έχεις.

— Και πού πολύ γιατί είναι σπανιότατο εδώ, είπε χαμογελώντας η Γλυκέρα. Μα νά, τὰ γλυκά μου είναι έτοιμα. Δεν μένει πιά παρά να τὰ ψήσουμε. Έσ' όμως δεν είν' ώρα να μελετήσεις;

— Έχω να μάθω τὸ αὐριανό μου μάθημα μονάχα και θὰ τὸ μελετήσω τὸ βράδυ. Νομίζω τώρα πὼς είναι καιρὸς νὰ πάω στὴν παλαίστρα.

— Βέβαια πήγαινε γρήγορα και δείξε δτι ξέρεις.

Στὸ σχολεῖο τοῦ Λύσι, ὅπως στὰ περισσότερα ἀπὸ τ' ἀθηναϊκὰ σχολεῖα, τὸ πρωῒν ἦταν ἀφιερωμένο γιὰ τὰ γράμματα και γιὰ τὴν μουσική. Ὑστερα γυμναζόμαστε στὰ δπλα και στὴν ἵππασία και κατὰ τὸ ἀπομεσήμερο πηγαίναμε στὸ γυμνάσιο ἢ στὴν παλαίστρα, τὸ βράδυ, πρὶν ἀπὸ τὸ ἡλιοβασίλεμα μελετούσαμε τὰ μαθήματά μας. Ὅπωςδὴποτε οἱ Ἀθηναῖοι μαθητὲς δὲν ἦταν περιωρισμένοι σὲ μιὰ μονότονη κοινωνική ζωὴ, ὅπως ἐσσεῖς, παιδιὰ μου. Ἐπαίρναμε κι' ἀφήναμε τίς πλάκες μας και τὰ βιβλία μας κάπως πὺ ἐλεύθερα. Μπαίναμε και βγαίναμε στὸ σχολεῖο, ὅπως μᾶς ἔκανε διάθεση. Καὶ δὲν εἴμαστε μονάχοι μας. Ἐνα πλῆθος ἀνθρώποι μπαίνειδὲβαιναν μέσα σ' αὐτό, ὅπως κι' οἱ μαθητὲς. Συχνὰ εἶδα φίλους τοῦ δασκάλου μας, ἀντρες ὥριμους νὰ ἔρχονται στὴ μέση τοῦ μαθήματος και νὰ τὸν κόβουν χωρὶς ὁ Λύσις νὰ στενοχωριέται. Ἡ ἀλήθεια εἶναι δτι δὲν εἴχαμε κανονικὲς διακοπὲς και γιὰ ὠρισμένο διάστημα ὅπως μαθαίνο πὼς γίνεται σ' ἄλλα μέρη. Τὰ πανηγύρια, οἱ πομπὲς κι' οἱ ἀγῶνες ἦταν ευκαιρίες γιὰ νὰ σταματοῦν γιὰ μερικὲς ἡμέρες τὰ μαθήματα. Τὴ μαθητικὴ μου ζωὴ, ἀν βγάλω τὴν αὐστηρότητα και τὰ κάπως πολλὰ συχνὰ ξυλοκοπήματα τοῦ δασκάλου, τὴν πέρασα μὲ ζήλευτὴ ἐλευθερία.

Ἐτρεξα λοιπὸν νὰ πάω στὴν παλαίστρα, ὅπου θὰ συναντούσα τὸν Θεαγένη κι' ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸν τοὺς περισσότερους ἀπὸ τοὺς πρωῒνους συμμαθητὲς μου.

Ὁ πατέρας μου εἶχε φροντίσει νὰ μὲ μάθῃ πὼς ἔπρεπε νὰ φέρνομαι δταν βρισκόμουν ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Ἡ ἔξω πὼς σύμφωνα μὲ τίς

διδασχὲς του ἔπρεπε νὰ περιπατῶ ταπεινά, δίχως νὰ κοιτάζω κανένα στὸ πρόσωπο, οὔτε νὰ ρίχω ματιὲς δεξιὰ και ἀριστερά. Ἄν ἀπαντοῦσα στὸ δρόμο μου κανένα ἡλικιωμένο ἢ γέρο ἔπρεπε νὰ παραμερίσω μὲ σεβασμὸ γιὰ νὰ τοῦ κάνω τόπο νὰ περάσῃ.

Μοῦ ἦταν ἀπαγορευμένο νὰ περᾶω ἀπὸ τὴν ἀγορά. Οἱ νέοι τῆς Ἀθήνας οὔτε ἐκεῖ οὔτε στὰ δικαστήρια ἔπρεπε νὰ παρουσιάζονται, γιατί και στὰ δυὸ αὐτὰ μέρη ἀκούει κανεὶς πάρα πολλές ψευτιὲς. Ἐτσι λοιπὸν πέρασα γοργὰ μέσα ἀπὸ ἀπόκεντρους δρόμους και δὲν ἄργησα νὰ φτάσω στὴν παλαίστρα τοῦ Ἐρμωγένη, τοῦ ὀνομαστοῦ γυμναστή.

Πολλὲς φορές, παιδιὰ μου, σὰς μίλησα γιὰ τὸν ἡθικὸ σκοπὸ πὺ ζητούσαμε νὰ φτάσουμε ἐμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι μὲ τὰ Γυμνάσια και μὲ τίς Παλαίστρες. Δὲν ἤθελαν νὰ μᾶς κάνουν ἐπαγγελματίες ἀθλητὲς, σὰν τοὺς χοντροὺς και ἄγριους ἐκείνους ἀνθρώπους πὺ δὲν στοχάζονται τίποτε ἄλλο παρά πὼς νὰ τρῶνε και πὼς νὰ δίνουν χτυπήματα. Ὅπως κι' ὁ ἴδιος ὁ Πλάτων λέει στὴν «Πολιτεία» του, ἡ γυμναστικὴ δυναμῶνει και τὴν ψυχὴ και τὸ σῶμα. Ἡ ἀποκλειστικὴ ἀνάπτυξη τοῦ μυαλοῦ στὸ τέλος κουράζει τὴ σκέψη και χαλαρώνει τὴ δύναμη τοῦ κορμιοῦ. Στὴν παλαίστρα τὸ παιδὶ μαθαίνει τὸ θάρρος, τὴν ἀντοχή, και μαζί μ' αὐτὰ και τὴν ἐπιδεξιότητά και εὐκινησία. Ἡ γυμναστικὴ συμπληρώνει τὴ μόρφωση τοῦ χαρακτήρα καθὼς κι' ἡ μουσική. Σὲ μᾶς τοὺς Ἀθηναῖους τὸ σῶμα φροντιζόταν ὅσο και ἡ ψυχὴ και χάρη σ' αὐτὴ τὴν ἀρμονικὴ ἰσορροπία και τῶν δυὸ μπορούσαμε νὰ προσφέρουμε στὸν κόσμο τ' ἀθάνατα ἐκείνα ὑποδείγματα πὺ θὰ τὰ θαυμάζουν ὅλοι οἱ αἰῶνες.

Ἐτρεχα λοιπὸν κι' ἐγὼ στὸν Ἐρμωγένη γιὰ ν' ἀκολουθῶ τὴν ἐπιθυμία τοῦ πατέρα μου πὺ ἤθελε νὰ κρατήσω τὸ ροδοκόκκινό μου χρώμα, τὴν καλὴ μου υγεία και τὴν δύναμή μου, πὺ τὴν χρωστοῦσα σὲς καλὲς συνήθειες τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας στὴν ἐξοχή. Δὲν ἄργησα νὰ φτάσω στὴν παλαίστρα. Ἦταν μιὰ εὐρύχωρη αὐλὴ, πλακόστρωτη γύρω - γύρω, και σκεπασμένη μὲ μιὰ μεγάλη τέντα γιὰ νὰ κρύβεται ὁ πολὺς ἥλιος.

Μόλις μπήκα μέσα εἶδα μιὰ παρέα ἀπὸ ἐφήβους και ἀνδρες πὺ κουβέντιαζαν μεταξὺ τους. Ἀνμεσά τους ξεχώρισα τὸν Εὐφορίωνα, πὺ στεκόταν κάπως ταπεινά στὸ πλάι ἐνὸς ψηλοῦ ἀντρα μὲ πλούσιο

ἱμάτιο και πολύτιμα δαχτυλίδια στὰ χέρια τοῦ.

Ἀργότερα, ἔμαθα πὼς ἦταν ὁ πατέρας τοῦ συμμαθητῆ μου. Βλέποντάς με ὁ Εὐφορίων ζάρωσε τὰ φρύδια του, μὰ ὁ σεβασμὸς γιὰ τοὺς μεγαλύτερους τοῦ τὸν ἐμπόδισε νὰ πει τίποτα μπροστά τους. Ὡστόσο μοῦ ἔκανε ἐντύπωση ἡ ταπεινὴ και συμμαζεμένη στάση του και ἀπὸ μέσα μου ἔνιωσα τὴν ἐπιθυμία νὰ τοῦ μοιάσω κι' ἐγὼ, σ' αὐτὸ τουλάχιστον.

Μὴ θέλοντας νὰ περάσω ἀνάμεσα ἀπ' τὴν παρέα πὺ ἔκλεινε τὴν εἴσοδο, ἐστάθηκα μιὰ στιγμὴ. Ὁ πατέρας τοῦ Εὐφορίωνα μιλοῦσε εὐθυμῶς και στὸ ἴδιο ὕψος τοῦ ἀπαντοῦσαν οἱ φίλοι του. Ἐνας κοντὸς και χοντὸς ἀνθρωπάκος, ντυμένος μ' ἓνα φτωχικὸ ἱμάτιο, ξεχώριζε γιὰ τὸ ξεχωριστό του κέφι. Ξεκαρδιζόταν στὰ γέλια, τεντώνοντας, κρατώντας τὰ πλευρά του, ἔκανε σὰ νὰ ἔδρισκε σὲ κάθε λέξη τοῦ Λεωκράτη ἀπερίγραπτη νοστιμάδα. Ἐγὼ παραξενεύτηκα, γιατί μ' ὅλο πὺ ὁ πατέρας τοῦ συμμαθητῆ μου φαινόταν ἀνθρώπος πρόσχαρος κι' ἐξυπνος, ἐκεῖνα πὺ ἔλεγε δὲν ἦταν δὰ και τόσο ξεκαρδιστικά. Ὁ Λεωκράτης τὸ συναισθάνθηκε δίχως ἄλλο, γιατί γυρίζοντας ξαφνικά πρὸς τὸ μέρος τοῦ κοντόχοντρου ἀνθρώπου, τοῦ εἶπε ἀπότομα:

— Πολὺ δυνατὰ γέλας, Πασίων· φύλαξε τίς δυνάμεις σου γιὰ τὸ τραπέζι τὸ βράδυ, γιατί ἐκεῖ θὰ λέω πολλὰ περισσότερες ἐξυπνάδες ἀπὸ τώρα, σὲ προειδοποιῶ.

— Αὐτὸ εἶναι δύσκολο, ἀκόμη και γιὰ σένα τὸν ἴδιον, ἀποκρίθηκε ὁ Πασίων. Κάθε τι πὺ λὲς εἶναι ἐξάισιο, μὰ τοὺς θεοὺς! Δὲν ἔχεις τὸ ταίρι σου!

Μὰ ἐνὸς πρόφερε αὐτὰ τὰ μελιστάλακα λόγια, ἡ ματιὰ του δὲν ἔδειχνε καμμιὰ συμπάθεια. Ὁ Λεωκράτης ἔστριψε τὸ πρόσωπό του περιφρονητικὰ κι' ἐξακολούθησε νὰ μιλάει μὲ τοὺς ἄλλους. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔφτασε ὁ Μενεκράτης τρέχοντας, λαχανιασμένος και κατακόκκινος και πήγε κοντὰ στὸν Πασίωνα. Ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ βρίσκονται στὸ πλάι τους, δίχως νὰ τὸ θέλω, ἀκουσα αὐτὸν τὸν διάλογο:

— Τοῦ κάκου ἔτρεξα οὐτοὺς φίλους σου, στοῦ Κριτία και στοῦ Φίλωνα, ἔλεγε ὁ συμμαθητῆς μου. Δὲν θέλησαν νὰ μοῦ δώσουν τίποτε!

— Πῶς; οὔτε ἕναν ὀβολό; ἔκανε ὁ Πασίων θυμωμένος.

— Τίποτε. Βαρέθηκαν, λέει, νὰ σὲ δανείζουν, γιατί ποτὲ δὲν τοὺς

δίνεις πίσω τὰ δανεικά. Γιατί δὲν ζητᾶς κι' ἀπὸ τὸν Λεωκράτη; μοῦ ἔκανε.

— Ἀνόητε! δὲν στάθηκες ἀξίος νὰ καταφέρεις τίποτε, εἶπε ἄγρια ὁ Πασίων. Γκεμίσου ἀπὸ μπροστά μου.

Και σπρώχνοντας ἀπότομα τὸν συμμαθητῆ μου, πὺ λίγο ἔλειψε νὰ πέσει, πήγε χαμογελώντας κοντὰ στὸν Λεωκράτη και ξανάρχισε τίς κολακείες και τὰ καλοπιάσματα.

Τότε κατάλαβα πὼς ὁ Πασίων ἦταν ἓνας ἀπὸ ἐκείνους τοὺς παρασίτους γιὰ τοὺς ὁποίους μοῦ μιλοῦσαν ὁ παππούς μου και ὁ πατέρας μου. Στὴν ἐξοχὴ ὅπου ζοῦσαν ὡς τὰ τότε δὲν εἶχα τύχει ν' ἀπαντήσω κανέναν ἀπὸ αὐτοὺς.

Ἐκεῖ πὺ τοὺς κοίταζα μ' ἀπορία ἤρθε κοντά μου ὁ Εὐφορίων και μιλώντας μου σιγανά, γιὰ νὰ μὴν τὸν ἀκούσουν, μοῦ εἶπε:

— Σοῦ φαίνεται παράξενο;

— Καὶ βέβαια. Γιατί ὁ Πασίων γελάει ἔτσι, ἐνὼ δὲν φαίνεται νὰ ἔχει ὀρεξη;

— Γελάει γιὰ νὰ φάῃ τὸ βράδυ, ὅπως γέλασε γιὰ νὰ φάῃ χιτὲς, ὅπως πάλι θὰ γελάσῃ γιὰ νὰ φάῃ αὐριο.

— Καλὰ, και ὁ πατέρας σου; Τοῦ ἀρέσει αὐτὸ τὸ πράμα, νὰ τὸν ἀκολουθοῦν και νὰ τὸν κολακεύουν μ' ἓνα τέτοιο τρόπο;

— Μπᾶ, δὲν τοῦ κάνει ἐντύπωση, γιατί ἔτσι συνηθίζεται στὴν καλὴ τάξη.

— Τότε πολὺ θὰ ἤθελα νὰ μὴν ἀνῆκω στὴν τάξη αὐτὴν! ἔφώναξα. Καὶ σὺ ἀγαπᾶς τὸν Μενεκράτη;

Ὁ Εὐφορίων σήκωσε τοὺς ὤμους του.

— Εἶναι σωστὸ νὰ ἔχω κι' ἐγὼ τὸν ἀκόλουθό μου, εἶπε. Μὰ νά, ἡ εἴσοδος εἶναι ἐλεύθερη, ἄς μπούμε.

— Στοιχηματίζω πὼς δὲν γνωρίζεις τίποτε ἀπὸ τὰ γυμνάσια τῆς παλαίστρας, εἶπε ὁ Εὐφορίων, μπαίνοντας μαζί μου, ἐνὼ ὁ Μενεκράτης ὀρμίσσε γιὰ νὰ τοῦ κρατήσῃ τὸ ἱμάτιό του.

— Θέλεις νὰ ἰδῇς; φώναξα, παίρνοντας στάση παλαιστή.

— Ἀργότερα ἀπάντησε ὁ Εὐφορίων χαμογελώντας. Θὰ σὲ μαλώσῃ ὁ δάσκαλος ἀν ἀρχίσῃς τὰ γυμνάσια προτοῦ νὰ τὸν χαιρετίσῃς.

— Ἀλήθεια, εἶπα, ὁ πατέρας μου μοῦ σύστησε νὰ παρουσιασθῶ πρώτα σ' αὐτόν. Ποῦ θὰ τὸν βρῶ;

— Νά τος, εἶπε ὁ Εὐφορίων, δείχνοντάς μου ἓναν ψηλὸν ἀντρα, ντυ-

μένον μ' ἓνα κόκκινο χιτῶνα και κρατώντας, ἓνα μακρὸ και γυριστὸ ραβδί στὸ χέρι του, πὺ ἔρχεται πρὸς τὸ μέρος μας.

— Χαῖρε, δάσκαλε, εἶπε ὁ συμμαθητῆς μου, χαιρετώντας τὸν γυμναστή. Νά, πρόσθεσε, ἓνας καινούργιος μαθητῆς. Ἐρχεται ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ και φαίνεται πὼς ἔχει αἷμα μέσ' σὲς φλέβες του. Ἐπιτρέψέ μου νὰ σοῦ τὸν παρουσιάσω.

Κι' ἀφοῦ μὲ ἔδειξε μὲ μιὰ χαριτωμένη χειρονομία ὁ Εὐφορίων ἀπομακρύνθηκε, ἐνὼ ὁ Μενεκράτης ἔτρεχε ἀπὸ πίσω του σὰν σκυλάκι.

Ὁ γάτος ἀκούμπησε παιχνιδιάρικα τὸ κεφάλι του στὸ μπράτσο τῆς Γλυκέρας. (Σελ. 102, στ. γ')

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΡΑ

Ὁ Ἐρμωγένης ἦταν ἓνας ψηλὸς κι' ἀθλητικὸς ἀντρας. Τὸ πρόσωπό του σχεδὸν ἐξαφανιζόταν κάτω ἀπὸ τ' ἀφθονὰ κοκκινωπά και σγουρὰ μαλλιά του και τὰ γένια του. Δὲν μοῦ φάνηκε εὐκολὸς ἀνθρώπος και φοβήθηκα μήπως φανῶ ἀδέξιος κι' ἄχαρος σὲ τοῦτον τὸν τόσο αὐστηρὸ κριτῆ.

— Γδύσου, μοῦ εἶπε μονάχα ἀφοῦ μὲ κοίταξε προσεκτικὰ ἀπὸ τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια, δείχνοντάς μου τ' ἀποδυτήρια, μιὰ ἀνοιχτὴ στοά, πὺ ἔδλεπε πρὸς τὸ δρόμο και πὺ ἡ πόρτα τῆς ἀνοιγὲ στὸ δεξιὸ μέρος τῆς κλίστρας. Ἐνα πλῆθος χιτῶνες και ἱμάτια βρίσκονταν κιόλας

σωριασμένοι ἐκεῖ μέσα. Ἐτρεξα νὰ γδυθῶ και ξαναγύρισα ὀλόγυμνος γιὰ νὰ περάσω ἀπὸ τὴν ἐξεταστικὴ ματιὰ τοῦ Ἐρμωγένη.

— Ἀ, ἔκανε, ἀφοῦ μὲ ὑποχρέωσε μὲ τὸ γυρτὸ ραβδί του νὰ στριφογυρίσω δυὸ-τρεῖς φορές. Μυῶνες, μὰ τοὺς θεοὺς ὑποφερτοί.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΩΣ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΗΣΑΝ ΤΟΥΣ ΜΑΚΑΡΟΝΑΔΕΣ ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ ΤΗΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Στὰ Δωδεκάνησα και μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσή τους εἶχαν μείνει ἀκόμη ἄρκετοὶ Ἴταλοί, καραμπινιέροι, δημόσιοι ὑπάλληλοι κι' ἄλλοι γελοῖοι ὑπηρέτες τοῦ Ντοῦτσε και τοῦ Ἱμπερό του. Ζοῦσαν κλεισμένοι σ' ἓνα μέρος, γιατί φοβόνταν τὸ δίκαιο ἔσπασμα τοῦ Δωδεκανησιακοῦ λαοῦ και περίμεναν ἓνα βαπόρι νὰ τοὺς πάει στὴν πατρίδα τους.

Ἐπιτέλους ἤρθε τὸ βαπόρι και ὅλοι οἱ γυλοριζοὶ μαζεύτηκαν στὸ λιμάνι. Οἱ Ἀγγλοὶ παρεκάλεσαν θεομὰ τὸν πληθυσμὸ νὰ μὴν κάνῃ καμμιὰ ἐχθρική ἐκδήλωση, και γιὰ νὰ εἶναι ἀκόμη πὺ βέβαιοι ἔβαλαν τοὺς Ἴταλοὺς νὰ ἐπιβιβαστοῦν στὸ πλοῖο, περνώντας ἀνάμεσα ἀπὸ δυὸ στοίχους Ἰνδῶν στρατιωτῶν. Τὰ παιδιὰ ὅμως τῆς Δωδεκανήσου θ' ἀρρώσταιναν ἀπὸ τὸν καημὸ τους ἀν' ἀφηναν τοὺς φίλους τους τοὺς Ἴταλοὺς νὰ φύγουν δίχως νὰ τοὺς ἀποχαιρετήσουν ὅπως τοὺς ἄξιζε. Μάζεψαν λοιπὸν

ὅλες τίς σάπιες και παραγινωμένες ντομάτες τοῦ νησιοῦ, τίς ἔβαλαν σὲ κοφίνια, και τὴν ὥρα πὺ περνοῦσαν οἱ Ἴταλοὶ ἄρχισαν νὰ τοὺς «ραίνουν» μὲ ντομάτες, ἀλλὰ μὲ τέτοιο ἐνθουσιασμό, πὺ οἱ γενναῖοι φρατέλλοι ἔγιναν σὲ λίγο σωστὸς μυελός. Οἱ Ἰνδοὶ γελοῦσαν κάτω ἀπὸ τὰ γένια τους, ἀλλὰ κρατοῦσαν ὅλο τους τὸ σοβαρό, χωρὶς νὰ ἐπεμβαίνουν, οἱ ἴδιοι οἱ Ἴταλοὶ δὲν τολμοῦσαν ν' ἀμυνδοῦν, κι' ἔτσι οἱ Ἴταλοὶ ἐφύγαν ἀπὸ τὰ Δωδεκάνησα και σίγουρα θ' ἀρρώστουν νὰ ξεχάσουν τὸ ξεσποδόκιμα πὺ τοὺς ἔκαναν τὰ Ἑλληνόπουλα ὅταν τοὺς ἀποχαιρέτησαν γιὰ τελευταία φορῆ.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΠΩΣ...

ΦΩΤΙΖΟΝΤΑΝ ΟΙ ΠΟΛΕΙΣ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ ;

Υστερα από έξη σχεδόν χρόνια σκοταδιού οι ευρωπαϊκές πόλεις φωτίζονται επιτέλους ελεύθερα. Είναι αλήθεια και στην Αθήνα και στο Παρίσι και δίχως άλλο και σε άλλες πόλεις το ηλεκτρικό συγχάλαλα και οι δρόμοι και τα σπίτια μένουν ώρες σκοτεινά. Μ' αυτό δεν είναι τίποτε, μπροστά στο πασπατευτό σκοτάδι όπου ήταν ο κόσμος υποχρεωμένος να περπατάει έξη χρόνων βράδυα και στο τραγικό σβύσιμο των φώτων τις ώρες του συναγερμού. Και στο κάτω-κάτω, όποιος πολυστενοχωριέται, δεν έχει παρά να κατεβή στα κέντρα, να κι' εκει χορταίνουμε τα μάτια του φως από τους ηλεκτρικούς ήλιους που φωτίζουν τους δρόμους, από τις αστραφτερές βιτρίνες, από τις χρωματιστές φωτεινές ρεκλάμες κι' από τις φωτόλουστες εισόδους των θεάτρων και των κινηματογράφων.

Η αλήθεια είναι πως είμαστε πολύ κακοσυννηθισμένοι. Το ξέρετε, πως πριν από εκατό χρόνια δεν υπήρχε κανένας φωτισμός στους δρόμους της Αθήνας, μά και των περισσότερων από τις ευρωπαϊκές πόλεις και πως οι παποῦδες μας έβρισκαν πολύ φυσική τη «συσκότιση», που μάς έκανε έμιας τόσο πολύ να δυσανασχετούμε, και κυκλοφορούσαν στους δρόμους με φαναράκια—όχι βέβαια ηλεκτρικά, που τέτοια τύχη!—αλλά τσιμπιάρικα φαναράκια του λαδιού και παλαιότερα με μεγάλα δαυλιά αναμμένα, που τα κρατούσε μπροστά ένας υπηρέτης.

Ολόκληρο τον μεσαίωνα ο κόσμος που κυκλοφορούσε στους δρόμους τη νύχτα, με τέτοια δαυλιά φωτιζόταν και όταν δίνονταν υπαίθριες γιορτές ειδικοί υπηρέτες στέκονταν στη μέση του πλήθους με τ' αναμμένα δαυλιά, σαν ζωντανοί φανοστάτες. Ο φωτισμός όμως αυτός, όχι μόνον δεν ήταν τέλειος, άλλ' ήταν κι' εξαιρετικά επικίνδυνος. Έτσι, σ' ένα χορό που είχε δώσει στο Παρίσι η γαλλική Αυλή, ο βασιλιάς Κάρολος ο 5' κόντεψε να καή ζωντανός. Ο πυρός που κρατούσε στα χέρια του ένας υπηρέτης έβαλε φωτιά σε διάφορα κοστούμια, κι' ο βασιλιάς σώθηκε χάρι στη δούκισσα του Μπερνού, που του έριξε επάνω του το πανωφόρι της.

Αυτό συνέβη το σωτήριο έτος 1393.

Για το φωτισμό των σπιτιών χρησιμοποιούσαν τότε, εκτός από τα λυχνάρια, και αλειματοκέρια, κατασκευασμένα από ένα νηματένιο φυτίλι, περιτυλιγμένο με πρόβιο ξύγκι. Τ' αλειματοκέρια αυτά τα έκαναν οι χασάπηδες, αλλά και το φως τους ήταν πολύ λίγο κι' η μυρουδιά τους ανυπόφορη. Επί πολλούς αιώνες οι πόλεις δεν φωτιζόνταν καθόλου τη νύχτα. Οι άστοι κλείνονταν στα σπίτια τους μόλις σουρούπωνε, και στους δρόμους δεν συναντούσε κανείς παρά μονάχα τους γάτους και τους διαροήκτες, που ούτε λογάριαζαν καθόλου την περίπολο που γύριζε σ' ώριμένες ώρες φωτισμένη κι' αυτή με δαυλιά.

Κατά το 1524 οι λωποδύτες του Παρισιού αποθρασύνθηκαν σε τέτοιο σημείο, ώστε έβαζαν φωτιά στα σπίτια για να μπορέσουν ύστερα να τα λεηλατήσουν με την άνεσή τους, κι' οι δυστυχισμένοι παριζιάνοι αναγκάστηκαν κάθε βράδυ να βάζουν έναν κουβά με νερό μπροστά στην πόρτα τους και να κρεμούν ένα φανάρι στα παράθυρά τους. Αυτός όμως ο φωτισμός τους φάνηκε πολυέξοδος και σε λίγο τα φαναρία εξαφανίστηκαν.

Επί τέλους το 1588 η πρωτεύουσα της Γαλλίας απόκτησε δημοτικό φωτισμό! Στη γωνιά κάθε δρόμου μπήκε από ένας ξύλινος στύλος σε σχήμα Γ, κι' από την άκρη του κρεμόταν ένα τσουκάλι γεμάτο ρετσίνι μ' ένα στουπί στη μέση που εκαιγε αρκετές ώρες τη νύχτα. Φαντάζεστε τί μυρουδιά και τί καπνό έβγαζαν αυτά τα τσουκάλια, κι' όμως οι παριζιάνοι χειροκρότησαν μ' ένθουσιασμό την υπέροχη αυτήν καινοτομία!

Το 1662 εγκαινιάστηκε και μια άλλη καινοτομία. Όπως έχουμε σήμερα τους σταθμούς των ταξί, έτσι από το χρόνο εκείνο στο Παρίσι ιδρύθηκαν σταθμοί «πυρσοφόρων». Δηλαδή κάθε τριακόσια μέτρα υπήρχε ένας σταθμός, όπου μπορούσε κανείς να νοικιάσει ένα ή δυο γερά παλληκάρια εφοδιασμένα μ' ένα δαυλό, για να τον πάνε σπίτι του, χωρίς φόβο να πέσει σε κανένα λάκκο ή να ληστευθί από τούς κακοποιούς. Οι

«πυρσοφόροι» αυτοί πληρώνονταν τρεις δεκάρες την ώρα και ήταν σε μεγάλη χρήση ως τις αρχές σχεδόν του περασμένου αιώνα.

Όστόσο το 1667, όταν δηλαδή στη Γαλλία βασίλευε ο βασιλιάς—Ηλιος, ήταν φυσικό να φροντίσει κάπως περισσότερο για τον φωτισμό της πρωτεύουσάς του. Τα τσουκάλια με το ρετσίνι αντικαταστάθηκαν από μεγάλα φανάρια κρεμασμένα στη μέση του δρόμου, με σκοινιά που στερεώνονταν στους αντικρυστούς τοίχους. Μέσα σε κάθε φανάρι έμπαινε ένα χοντρό κερί που κρατούσε σχεδόν ως το πρωί. Μά η πραγματική επανάσταση στο φωτισμό, και των σπιτιών και των δρόμων έγινε, όταν άρχισε να χρησιμοποιείται για φωτιστικό μέσο το πετρέλαιο, δηλαδή τώρα κι' εκατό χρόνια επάνω-κάτω. Τότε στήθηκαν στους δρόμους συστηματικοί φανοστάτες, και μέσα σε κάθε φανάρι έμπαινε μια λάμπα του πετρελαίου με πλατύ φυτίλι, που σκόρπιζε «άπλετον φωτισμόν» στους δρόμους. Πολλά από τα φανάρια που στολίζουν και σήμερα πρωτοφωτίστηκαν με λάμπες πετρελαίου κι' ύστερα, κατά το τέλος του περασμένου αιώνα, μεταποιήθηκαν σε φανάρια του γκαζιού. Ο πατέρας σας, και ασφαλώς η γιαγιά σας, θα θυμάται ακόμη τους φανοκόρους που κάθε βράδυ μόλις σουρούπωνε γύριζαν στους δρόμους της Αθήνας, με μια σκάλα ή μ' ένα ψηλό ραβδί στο χέρι. Όταν ήθελαν να καθαρίσουν τα τζάμια του φαναριού ή ν' αλλάξουν το άμλιαντο, ανέβαιναν στη σκάλα. Όταν ήθελαν μονάχα ν' ανάψουν το φανάρι χρησιμοποιούσαν το μακρύ κοντάρι τους, που στην άκρη του είχαν ένα αναμμένο κερί, το ίδιο όπως οι καντηλανάφτες ανάβουν και σήμερα ακόμη τα μανουάλια της εκκλησίας. Το πρωί πάλι με το ξιμέρωμα οι φανοκόροι γύριζαν κι' έσβυναν τα περιττά φανάρια.

Οι φανοκόροι αυτοί διατηρήθηκαν ακόμη κι' όταν στους δρόμους μπήκε το ηλεκτρικό, γιατί τα πρώτα φανάρια έφεγγαν με βολταϊκά τόξα, είχαν δηλαδή αντί για λαμπτήρα, δυο μασούρια από κάρβουνο που ανάμεσά τους περνούσε το ρεύμα και που έπεπε κάθε μέρα ν' αλλάζονται. Κάθε απόγευμα στο Ζάππειο και στο Σύνταγμα γίνονταν σκοτωμός από

τα παιδιά που χυμούσαν ποιά να πρωταρπάξει το μασούρι που πετούσε κάτω ο φανοκόρος.

Τώρα πέρασαν πια αυτοί οι καιροί. Οι φανοκόροι καταργήθηκαν και με το γύρισμα ενός κουμπιού φωτίζονται μονομιῶς όλοι οι δρόμοι. Κι' αν μάς έλειψε πέντε χρόνια το φως, είναι για να μάθουμε να εκτιμούμε όσο αξίζουν, τ' αγαθά του πολιτισμού και της ειρήνης.

Ο ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

Ο ΚΑΚΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΚΙ' Ο ΚΑΛΟΣ ΨΥΛΛΟΣ

Μια φορά κι' ένα καιρό ήταν ένας βασιλιάς κακός, μά πολύ κακός, κι' ένας ψύλλος καλός, μά πολύ καλός. Ο ψύλλος όλη την ημέρα καθόταν κρυμμένος κάτω από το στρώμα στο κρεβάτι του βασιλιά κι' ήταν ήσυχος σαν άρ-νάνκι. Κι' ο βασιλιάς όλη την ημέρα καθόταν στο θρόνο του, κι' ήτανε άγριος σαν το θηρίο κι' έκανε όλους να τον τρέμουν.

Μια μέρα λοιπόν έδωσε διαταγή ο βασιλιάς να του ετοιμάσουν για το βράδυ κολοκυθάκια μουςακά. Αυτό ήταν το αγαπημένο του φαί. Ήθελε ή ώρα να φάη. Κάησε ο βασιλιάς στο τραπέζι. Χρυσά πι-άτα, χρυσά ποτήρια, χρυσά πηρούνια, όλα χρυσά. Του φέρουν και το μουςακά σε μια δόλοχυση πιατέλα. Γεμίζει ο βασιλιάς το πιάτο του ως άπάνω, κόβει μια τούση κοματάρα, τη βάζει στο στόμα του... Ποπώ, τί ήταν εκείνο; Ο μάγειρας είχε κάνει λάθος και είχε ρίξει δυο φορές αλάτι στο φαί. Κι' έτσι ο μουςακάς είχε γίνει λύσσα!

Βάζει ο βασιλιάς μια φωνή: —Ποιός έριξε τόσο αλάτι στο μουςακά;

—Τι να σου πώ, πολυχρονεμένε μου; Ο μάγειρας, ποιός άλλος;

—Ο μάγειρας! Να τον ρίξουν εϋθύς στη φυλακή και αύριο πρωί πρωί να του κόψουν τη γλώσσα, να μάθει άλλη φορά να δοκιμάζει καλύτερα τα φαγητά.

—Όπως προστάξεις, βασιλιά μου.

Σηκώνεται ο βασιλιάς απ' το τραπέζι πύρ και μανία που δεν μπόρεσε να φάη το αγαπημένο φαί... Πάει στην κάμαρά του και πέφτει στο κρεβάτι του να κοιμηθί. Μόλις είχε κλείσει τα μάτια του, Πίκ, πίκ! ακούει κάτι να τον τσιμπάει.

Τινάζεται ο βασιλιάς:

—Ποιός είναι;

—Εγώ, ο ψύλλος!

—Ο ψύλλος! Στάσου και να ιδής!

Σηκώνεται ο βασιλιάς, ανάβει το κερί του, ψάχνει από δω να βρή τον ψύλλο, κάνει από κει να τον τσακώσει, τίποτε! Ο ψύλλος ήταν πονηρός και του έφευγε. Στο τέλος πιά απόκαμε ο βασιλιάς κι' αποφάσισε να πέσει πάλι να κοιμηθί. Μόλις άρχισε να τον γλυκοπαίρνει ο ύπνος, πίκ! πίκ! έβγαίνει πάλι ο ψύλλος και τον τσιμπούσε. Πάλι, σηκωνόταν ο βασιλιάς, πάλι άναβε το κερί,—τότε, βλέπετε δεν υπήρχε ηλεκτρικό, και για να κινή φως ήταν μεγάλη χασομέρια. Κυνηγούσε τον ψύλλο από δω, τον κυνηγούσε από κει, αδύνατο να τον πιάση.

Στο τέλος, σαν είδε κι' άπόειδε, του λέει ο βασιλιάς του ψύλλου:

—Για πές μου τέλος πάντων, τί θέλεις από μένα και δέ μ' αφήνεις να κοιμηθώ;

—Θέλω να δώσης διαταγή ν' αφήσουνε του μάγειρα τη γλώσσα ήσυχη στη θέση της.

—Πάει καλά.

Σηκώνεται ο βασιλιάς όπως ήταν ξυπόλητος και με τα νυχτικά του και πάει και βρίσκει τους φρουρούς που φύλαγαν απέξω από την πόρτα. Τους λέει:

—Να τρέξετε εϋθύς στη φυλακή και να πήτε πως έδωσα διαταγή ή γλώσσα του μάγειρα να μείνι στη θέση της και αύριο το πρωί να τον αφήσουνε να πάη στο σπίτι του.

—Στο λεπτό, βασιλιά μου!

Γυρίζει ο βασιλιάς στην κάμαρά του, σβήνει το κερί πέφτει στο κρεβάτι του. Κοιμάται ως το πρωί ύπνον άγγελικόν. Ούτε και φάνηκε καθόλου ο ψύλλος.

Πέρασαν δυο-τρείς μέρες κι' έρχεται στο βασιλιά ένα γράμμα, από έναν άλλον βασιλιά ξάδερφό του, πως έκανε την Κυριακή τους γάμους του και τον καλούσε να πάει. Φωνάζει ο βασιλιάς το ράφτη του και του παραγγέλνει να του ράψει μια καινούργια φορεσιά ολόχρονη. Έρχεται το Σάββατο, του φέρνουν το βασιλιά τη φορεσιά έτοιμη, στο κουτί. Πάνει εκείνος, τη φοράει και στάθηκε πιά στον καθρέφτη και καμάρωνε. Έξαφνα, κοιτάει καλύτερα και τί να ιδή! Ίου! Τό δεξί του μανίκι είχε τρία κουμπιά και το άριστερό

μονάχα δύο!!! Βάζει μια άγριο-φωνάρα:

—Ναρθή άμέσως ο ράφτης που μουράψε τη φορεσιά μου!

Έρχεται ο ράφτης, τρέμοντας ο κακομοιρός. Του λέει ο βασιλιάς:

—Δέ μου λές, ποιός έραψε τα κουμπιά στα μανίκια μου κι' έβαλε τρία στο δεξιο και στο άριστερο μονάχα δύο; Έ;

—Ξέρω γώ, πολυχρονεμένε μου; Το ραφτόπουλο.

—Τό ραφτόπουλο; Να το πιά-σουνε εϋθύς και να το ρίξουνε στη φυλακή και αύριο πρωί πρωί να του κόψουν και τα δυο του χέρια για να μάθει άλλοτε να ράβη καλύτερα.

—Όπως προστάξεις, βασιλιά μου.

Πέφτει το βράδυ ο βασιλιάς να κοιμηθί κι' ήταν ακόμη φουρτισμένος με τη φορεσιά του. Μόλις άρχισε να γλαρώνη, πίκ, πίκ!

—Ποιός είναι που με τσιμπάει;

—Εγώ, ο ψύλλος.

—Έσύ είσαι πάλι; Τώρα να σου δείξω εγώ!

Σηκώνεται ο βασιλιάς, ανάβει το κερί του, κοιτάζει στα σεντόνια του, κοιτάζει στις κουβέρτες του, κοιτάζει στο στρώμα του, τίποτε! Άφαντος ο ψύλλος! Πέφτει να κοιμηθί, άρχισε πάλι και τον τσιμπούσε. Στο τέλος απόκαμε ο βασιλιάς.

—Ψύλλε; Έ ψύλλε!

—Ορίστε, πολυχρονεμένε βασιλιά.

—Δέ μου λές, τί σου ήθε πάλι άπόψε και δέ μ' αφήνεις να ήσυχάσω;

(Τό τέλος στο έρχόμενο)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΝΑΜΟΝΗ

Να λημονής τα τωρινά προσπάθει, Τ' άφόρητα, ι' άπαίσια τωρινά, Κι' ως γλυκοφάγγον τ'ούρανού τα βάθη Πίστειν που ή χαρά θάρρη ξανά.

Όπου φύλλο, κλαδί, θ' ανατριχιάση Στο γυρισμό της' έτσι κι' ο γιάλος. Θά κελαιδήση σε βουνά, σε δάση. Και στην καρδιά μας ο κορυδαλός.

Τινάζοντας επάνω στα φτερά του Άχ, τόσες θλίψεις, τόσες συμφορές, Θά διώξη τα σκοτάδια του θανάτου. Και φως θά λάμψη, άχτίδες γιο- [τερές!]

Ορίζοντες της νοσταλγίας μας, φώτα, Βουνά, άκρογιάλια, κάμπι, δέντρα, [άνθοι,

Όταν σ'ές ξαναδώμε σαν και πρώτα Στη γή θάχουμε ξαναγεννηθεί.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΝΤΕΡΜΑΛΗΣ

ΣΑ ΘΡΥΛΟΣ

Κάστρο δεν ήταν! Ένα σπίτι απλό βαμμένο απ' τὰ συνθήματα τ' αγώνα, σάν όλα τ' άλλα εκεί στον Ύμητό, μὰ τ' όρισε ή τύχη προμαχώνα.

Κάστρο δεν ήταν, μ' άντεξε σάν κάστρο όλάκερη μιά μέρα σάν βωμός ύψώθηκε κι' όλόλαμπρο σάν άστρο στην αίγλη του τή πηρε ό ούρανός.

Τρεις νέοι, τρία παλληκάρια ήταν οί μόνοι κι' άξιοι του φρουρού, και γύρω ένα φουσάτο γεσταπλίτες φονιάδες, καστρόφάρτες Γερμανοί.

Κι' όταν στο γέρομα του ήλιου οί άν- [τρεωμένοι] σιγήσαν πιά κι' αυτοί χωρίς πνοή, προχώρησαν άργά, δειλά, σιαγμένοι, οί πολιορκητές μεσ' τη σιγή.

Σωρό τὰ πτώματα, έλεγαν, θά βρούνε, μὰ βρήκαν μόνο τρία νεκρά παιδιά' κατάπληκτοι τὰ βλέπουν κι' άπορύνε ποϋθ' έβγαине μιά τέτοια λεβεντιά.

Ποϋθ' έβγαине; Από τὰ νειάτα αυτή ή θυσία, τάχε ή Έλλάς γεννήσει ή ήρωική νά ξαναγράφουν μιά παλιά ιστορία σέ νέα σελίδα ακόμα πιά λαμπρή.

Στο Κούγγι δίπλα και στ' Αρκάδι, τó σπίτι - κάστρο στέκει ιερό κι' οί τρεις λεβέντες λάμπουν κάθε [βράδυ] τριδύμα άστέρια εκεί στον Ύμητό.

ΜΗΛΙΕΣ

Δέν θά ξεχάσω ποτέ τó μορφο χω- ριό. Τó καμάρι του Πηλίου, με τὰ κα- θαρά καλντιρίμια του, με τὰ όραια του στίτνια και δάση. Οί έκδρομες πού έκανα σ' αυτό τó χωριό, θά μου μείνουν άξέχαστες.

Τó καθαρό νερό μουρμουρίζοντας έτρεχε στ' αυλάκια, καθώς άνέβαινα τó καλντιρίμι. Βγαίνοντας απ' τó χωριό και περπατώντας στο μονοπάτι οί μη- λίες και όλα τὰ όπωροφόρα δένδρα γέροναν παραφορτωμένα από τόν καρ- πό. Ποιό πέρα χωρικοί μάζευαν τὰ γι- νομένα μήλα. Τὰ πουλάκια χαρούμενα κελαϊδούσαν, και οί χωρικοί εύτυχι- μένοι δούλευαν στα κτήματά τους. Κουρασμένος κάθισα στο καταπράσινο γρασιδι κάτω από τὰ δένδρα και άγνάν- τενα τó χωριό και τόν Παγασητικό πού έπλεαν οί βάρκες με τὰ άσπρα πα- νιά πού έμοιαζαν σάν γλάροι, και μου φάνηκε σάν ένας ζωγραφικός πίνακας, όλο αυτό, μαζί με τόν ήλιο πού κυρβόταν εκείνη τη στιγμή πίσω από τὰ βουνά. Εκείνη την ώρα άνέβαινε και τó τραίνο προς τó χωριό σφυρίζοντας, σάν να μου έλεγε «Έλα γύρνα να σε πάρω να πάμε στη πόλη και άσε τó ό-

μορφο χωριό». Και γύρισα στην πόλη εύχαριστημένος.

Τώρα όμως πού ξαναπήγα, τó ό- μορφο χωριό δεν ύπάρχει, οί βάρβαροι κατακτητές τó έκαψαν. Άνεβαίνοντας τó καλντιρίμι, δεν βλέπω παρά καπνι- σμένα έρείπια. Τὰ πουλιά δεν κελαϊ- δούν κι' αυτά, σάν να καταλαβαίνουν τó κακό. Τó τραίνο δεν άνεβαίνει προς τó χωριό γιατί κατέστρεψαν και τή σι- δηροδρομική γραμμή. Δεν κατέστρεψαν όμως τους Έλληνες, πού γρήγορα θά ξαναφτιάξουν τó μορφο χωριό, τó καμάρι του Πηλίου.

Βολιωτόπουλο

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΕ ΕΝΑ ΚΟΤΤΕΡΟ

— Παιδιά, έτοιμοι;
— Ναι, έτοιμοι!
— Μπρός, σιγά-σιγά, ένας-ένας έλάτε, ένας-ένας έλπα.

Άλλά πού έμεις. Πού ν' άκούσαμε; Δυό-δυό πηδούσαμε μέσα στη βάρκα πού ταλαντευόταν έδω και 'κει σάν τρελλή. Και όλη αυτή ή φασαρία γιατί; γιατί θά πηγαίναμε να έπισκεφτούμε τó κότερο ενός θείου μου πού είναι άραγμένο σέ ένα λιμάνι και πού μās είχε προσκαλέσει να πάμε να δούμε τó κότερο πού είχε νοικιάσει πριν από λίγο καιρό, και να καθήσουμε έως τó βράδυ, άφού πρώτα πάμε μιά βόλτα με τη βενζινακάτο του, και μās δείξει όλα τὰ έξαρτήματα τού κότερου του. Άλλο πού δεν θέλαμε και μετς.

Όταν φτάσαμε στο κότερο οί μεγάλοι είχαν πάει πρώτοι και αυτό μās έμπό- δισε να κάνουμε πολλές τρέλλες. Να μὴν σάς τὰ πολυλογώ, άφού φάγαμε τó μεσημέρι, ήρθε και ή ώρα να πάμε με τη βενζινακάτο. Άφού λοιπόν μη- κάμε μέσα βάλαμε μπρός τη μηχανή και τρέχαμε σάν τρελλοί. Ό ήλιος γε- λούσε ριζώντας χούφτες-χούφτες τὰ διαμάντια στο νερό κι' ή θάλασσα φαινόταν όλόκληρος καθρέφτης από άσημι λαμπυρίζοντας από τὰ διαμάντια πού της έριχνε ό ήλιος. Ό ούρανός οϋτε ένα συννεφάκι δεν είχε και μετς είμαστε χαρούμενοι, χαρούμενοι, γιατί νιώθουμε τη βαρκούλα να μās φέρνει πιά κοντά, πιά κοντά στον κόσμο των όνειρων, πού τόσο τόν ποθεί ό κα- θένας...

Στεφάνι της Λευτεριάς

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ-ΜΑΝΩΛΗΣ

Χρόνια ζούσε ήσυχα και όλομόναχος στο μικρό γωνιακό μαγαζάκι του ό μπαρμπα-Μανώλης. Άκόμα τόν θυμά- μαί. Καλός, άγαθός, μ' ένα λυπημένο χαμόγελο στα χείλη. Η γυναίκα του και τὰ παιδιά του είχαν πεθάνει πριν από πολλά χρόνια κι από τότε αυτός ζούσε όλομόναχος.

Ήρθαν και τὰ χρόνια της σκλαβιάς. Τώρα σχεδόν καθόλου δεν τόν βλέπαμε κι όταν πηγαίναμε στο μαγαζάκι του ήταν πάντα άνήσυχος σά να μās φοβό- ταν. Έμεις άπορούσαμε πού τόν βλέ- παμε έτσι κι αυτός χαμογελούσε να μās καθιστούσε... Μιά μέρα είδαμε δυό- τρεις γερμανούς να μπαίνουν στο σπίτι του και μετά να βγαίνουν κρατώντας τον καλά, από τὰ χέρια. Από τότε δεν τόν ξαναείδαμε. Τόν πήγαν στη φυλα- κή εκείνη, όπου τόσοι γενναίοι ήρωες μαρτύρησαν για τή λευτεριά της πα- τρίδας τους, επειδή βρήκαν στο σπίτι του πομπό κι' έμαθαν πώς φυγάδευε Έλληνες κι' Άγγλους. Και μιά μέρα — πόσες τέτοιες μέρες γνωρίσαμε — ή Πατρίδα τούδωσε τη μεγάλη τιμή να πεθάνη γι' Αυτή.

Τώρα τó μαγαζάκι του μένει κατά- κλειστο. Νομίζω όμως πώς ακόμα τόν βλέπω όρθιο, μπροστά του, με τó λυ- πημένο χαμόγελο στα χείλη...

Κορινθιακό Άκρογιάλι

ΕΛΑ...

Σε μιά φίλη πού έφυγε

Γύρνα, Ρενούλα, άνθίσανε στον κήπο οί πασχαλιές φουντώσανε... και σκόρπισαν παντού μοσκοβολιές άνάλαφρες γλυκές πνοές μέσα από την μικρή τους την καρδούλα.

Έλα, Ρενούλα, γαλάζωσε ό ούρανός και τ' άγεράκι [πρίμα

στην θάλασσα... καίτια πρωτοτάξιδα ξεσχίζουμε τó κύμα χαϊδευτικά λικνίζεται σ' άπάνευη άκρογιάλια βαρκούλα.

Γύρνα, Ρενούλα, με άνθισμένες πασχαλιές στεφάνι θά πλέξω... και στα σγουρόχρυσα μαλλιά θά βάμη τó χέρι μου τὰ λουλούδια για να σε δώ καμαρωτή νυφούλα.

Έλα, Ρενούλα, στην μουσικόπαθη τού σουρούπου ήσυ- χία

Ξεκίνησε... γείρε σιμά μου, σάν γλυκειά όπτασία κι' όλόθερμο ένα φίλημα, βάλαμο στην καρδούλα, δώσε, Ρενούλα.

Άμαρυλλίς

ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Έρχόταν σχεδόν κάθε άπόγευμα μα ζύ με τ' άγγονάκι του. Καθόταν στο πεζούλι τού κήπου, κι' έχοντας μπρο-

στά τó καρροτσάκι, τó κοιτούσε απαλά λέγοντας χαϊδευτικά λόγια στη Μπα- μπού, όπως τη φώναζε. Την έπαιρνε στα χέρια, τη χαϊδεύε, τη φιλούσε, κι' έδειχνε πώς ευχαριστιότανε πολύ, όταν ή Μπαμπού τού τράβαγε τὰ μαλλιά. Έλχα συνηθίσει πιά, καθισμένος στη βεράντα τού σπιτιού, ν' άκούω τ' άπο- γευματάκι τó δροσερό γέλαμα της μι- κρής και τή βαρεία χαϊδευτική φωνή τού παππού.

Μιά μέρα πού τούς παρακολουθούσα ξαπλωμένος στη πολυθρόνα, είδα τη Μπαμπού να τού δείχνει μεσ' τόν κή- πο με έπιμονή. Ό γέρο-παππούς φαι- νόταν στενωχωρημένος. Κατέβηκα και πλησίασα.

«Ατό, ατό», ξανάλεγε ή μικρή και με τó χεράκι έδειχνε τὰ τριαντάφυλλα τού κήπου. Χαμογελώντας, έκοψα με- ρικά και της τάδωσα. Τὰ πήρε όλο χα- ρά. «Πες ευχαριστώ Μπαμπού», τη μάλλωσε ό παππούς, «Τό, Τό» μούκανε κείνη χτυπώντας τó χεράκι στο στήθος της. Την άλλη μέρα ξανάγινε τó ίδιο και σιγά-σιγά, μόλις τούς έβλεπα, κατέ- βαινα για να δώσω τὰ λουλούδια της Μπαμπούς.

Μιά μέρα ή Μπαμπού έβηξε λίγο και ό παππούς την είχε καλά σκεπα- σμένη μεσ' στο καρροτσάκι. «Τίποτα σπουδαίο» μούπε όταν τόν ρώτησα, «κρύωσε λιγάκι». Φαινόταν όμως άνή- συχος, «Ούτα, Ούτα», φώναξε ή μικρή. «Λουλούδια θές;» της είπα χαμογε- λώντας. «Τι κρήμα πού μαραθήκανε. Σε λίγες μέρες πού θά γίνουν τὰ τζι- νιά θά σου δώσω. Ναι;» Κούνησε τó κεφαλάκι. Σε λίγο φύγανε. Δεν τούς ξανάδα... Ένα βράδυ, γυρνώντας από τόν κινηματόγραφο, διέκρινα έναν άν- θρωπο καθισμένο στο πεζούλι Πλη- σίασα άδόρυβα. Ήταν ό παππούς. Ά- δειο μπροστά βρισκόταν τó καρροτσάκι. Τó κεφάλι του τότε ριγμένο μέσ' τὰ χέ- ρια. Και τόν άκουσα να ψιθυρίζει μ' ένα λυγμό: «Γιατί να μαραίνονται τὰ λουλούδια;»

Σε Νικ

ΤΟ ΧΕΡΙ ΤΟΥ ΤΗΓΑΝΙΟΥ

Ό βασιλιάς της Γαλλίας Έρρίκος ό Δ', πήγε μιά μέρα να δή τó σύμβου- λό του. Τόν είδε πολύ συλλογισμένο και τόν ρώτησε γελώντας:

—Τί έχετε; μήπως οί Ίσπανοί πή- ραν την Ίσπανία;

—Μεγαλειότατε, άπάντησε ό σύμ- βουλός του, οί άνάγκες τού Κράτους είναι τόσο μεγάλες, πού είμαστε ά- ναγκασμένοι να επιβάλουμε καινούρ- γιους φόρους. Αυτό είναι πού με κά- νει να λυπάμαι.

—Α! καινούργιους φόρους, είπε ό βασιλιάς, κι' έγινε άμέσως σοβαρός. Για καινούργιους φόρους να μη μου ξαναμιλήσετε πιά. Ό φτωχός μου λαός ύποφέρει πολύ και από καιρό παραπο- νείται. Κανένα άλλο βάρος δε θέλω να προστεθί σ' αυτά, πού ύπάρχουν τώρα.

—Μά, Μεγαλειότατε, είπε ό σύμ- βουλός του, ή θέσις μου είναι δύσκο- λη. Σκεφθήτε ότι τὰ δημόσια έξοδα αυξάνουν κάθε χρόνο και ότι πρέπει να πληρώσω μεγάλα ποσά, πού δεν έχω. Σεβετε, εκείνος πού κρατάει τó χέρι τού τηγανιού, έχει τη χειρότερη τύχη.

—Ποιός τὰ είπε αυτά; ρώτησε ό βασιλιάς.

—Ποιός τὰ είπε, Μεγαλειότατε; μά... ή παροιμία.

—Μά την αλήθεια, είπε ό Έρρί- κος με ζωηρότητα, ή παροιμία λέει ψέμματα' τη χειρότερη τύχη δεν έχει αυτός, πού κρατάει τó χέρι τού τηγα- νιού, αλλά εκείνος πού τηγανίζεται. Έκάνη

ΤΟ ΕΞΟΧΙΚΟ ΜΑΣ ΣΠΙΤΙ

Στο έξοχικό μας τó μικρό σπίτι, πούναί με πένκα όλο στολισμένο κάποτε ζούσαμε ήσυχοι και ξένοιαστοι, κι' ήτανε πάνω ως κάτω εύτυχισμένο.

Γύρω του τὰ θυμάρια μοσκοβόλαγαν και τ' άγεράκι όλόδροσο φυσούσε και στα κλαριά τού πιά μεγάλου πεύκου [του] ό τζιτζίκας κρυμμένος τραγουδούσε.

Όμως μιά μέρα ξέσπασ' άγρια θύελλα και φύγαμε σάν και τὰ χελιδόνια π' άφήνουν τη φωλιά τους τó φθινόπωρο πού φτάνουνε τὰ κύμα και τὰ χιόνια.

Πέρασαν χρόνια, στο τέλος, κάποια [άνοιξη,

ήρθαμε πάλι στην αγαπημένη γωνίτσα, μὰ στα μάτια είχαμε δάκρυα και την καρδιά βαρεία και πληγωμένη.

Όμως τὰ πένκα γύρω, τὰ θυμάρια μας, ό τζιτζίκας, τ' άγέρι κι' όλη ή φύση απ' την παλιά μας τη χαρά τη ξένοια- [στη] κάτι θαρρώ πώς είχανε κρατήσει.

Κι' όταν φυσά τ' άγέρι, ψάλλει ό τζι- [τζίκας,] μυρίζουν τὰ θυμάρια—στην καρδιά μου θαρρώ πώς μπαίνει κάτι από την ξέ- [νοιαστη] την παιδική, την άδολη χαρά μου.

Έλληνική Ραχούλα

ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ό Νίκος δείχνει στο Γιώργο τó νέο του δώρο ένα βιβλίο ποιημάτων τού Πολέμη. Αδτός, άφού τó κοιτάξε καλά, τού λέει:

—Όραιο είναι. Είναι και τού Πο- λέμη.

Ό Νίκος όμως διαμαρτύρεται: —Αάθος καίγας, δεν είναι και τού Πολέμη, μόνο δικό μου είναι!

Κορινθιακό Άκρογιάλι

Άπορία τού Μπέμπη. —Μαμά, όταν άρρώσταιναν οί κέν- ταυροι, τί φώναζαν, γιατί ό ή κτηνίατρος; Χρυσάνθεμον

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ"

Αθήναι, όδός Γ' Σεπτεμβρίου 28 άρ. τηλ. 55-536—5 Δεκεμβρίου 1945

ΣΑΣ θυμίζω και πάλι να προσέχε- τε στην ήμερομηνία της Άλληλογρα- φίας μου, πού, εξαιτίας της καθυστε- ρήσεως, είναι άλλη, πολύ νεότερη, από την ήμερομηνία τού φύλλου (τó σημε- ρινό, π. χ., είναι της 18 και 25 Αυγού- στου, ενώ την Άλληλογραφία τη γρά- φω στις 5 Δεκεμβρίου). Όσο για την καθυστέρηση, πού τόσο με στενωχωρεί, ξέρετε σε τί όφείλεται: τυπογραφικές

άπεργίες, περιορισμός τού ήλεκτρικού ρεύματος, έλλειψη χαρτιού κλπ. κλπ. Πόσα έμπόδια! Πρόπει να τὰ υπερπη- δώ *δσο μπορώ* — κι' αυτό κάνω — ως να περάσουν οί κακοί αυτοί καιροί και να ξαναβρω την πρώτη μου τάξη. Ύ- πομονή!

Έχω πολλά γράμματα μπροστά μου. Θ' άρχίσω ν' άπαντώ στ' άρχαιό- τερα, τὰ παλιά. Κι' όταν συμπληρωθί ή διαθέσιμος χώρος, θ' άφήσω τὰ νεώ- τερα για τó έρχόμενο.

Προκομμένη Τεμπέλα, γράφω πα- ραπάνω για την καθυστέρηση. Ναι, έ- πρεπε να κάμω μιά καινούργια εικόνα για τη Σ.Σ.Σ., άφού ή παλιά κάηκε, κι' ό κ. Βώττης, πού είχε κάνει και την πρώτη, σχεδίασε αυτή πού βλέπετε. Τό ξέρω πώς είχατε συνειδηθεί την παλιά κι' αυτή σου φαίνεται τώρα «σάν ξένη»' αλλά σε λίγο θά τη συνειδηθίς κι' αυτή έννοια σου. Γιατί έτσι συμβαίνει πάντα με τις αλλαγές, όταν τουλάχιστο και τó νέο είναι όραιο σάν τó παλιό... Συμ- φωνώ με τη μαμά: πέντε γατάκια στο σπίτι είναι πολλά, και πρέπει να δώ- σετε δυό-τρία κι' άλλοι.

Καμέλια, αυτό τó ψευδώνυμο πού έπρότεινες, αυτό, καθώς θά είδες σου ένέκρινα. Χαίρω πολύ πού σου άρέσουν τόσo τὰ μυθιστορήματά μου, «καθώς και όι άλλο δημοσιεύεται στο φύλλο μου». Έ, αν δεν ήταν κι' ή μοιραία αυτή καθυστέρηση...

Περίεργο, Θρυλική Ροδόπη. Κανε- νός από τὰ παιδιά, πού γράφεις πώς έστειλαν τετραμήνη ή διτμήνη συν- δρομή, δεν έχω λάβει. Ούτε της Ε. Μ., ούτε της Μ. Π., ούτε της Μ. Κ., ούτε της Α. Κ., ούτε της Κ. Χ' Τ. Με τί μέσο έστειλαν τὰ χορήματα; με άνθρο- πο, με ταχυδρομική έπιταγή; Μόνο ό Χ. Π. και ό Α. Κ. έχουν πληρώσει και μόνο σ' αυτούς εξακολουθώ να στέλνω τó φύλλο. Έξέτασε λοιπόν, σε παρα- καλώ, και γράψε μου τί συμβαίνει. Τό κομμάτι σου εκείνο ένεκρίθη.

Έλλη Σταματοπούλου, με τó γράμ- μα αυτό κάνω τή γνωριμία σου και χαιρώ πολύ. Τόμοι της Β' Περιόδου μου ύπάρχουν από τó 1899 ως τó 1941, και πμώνται άρ. 4.000 ένας. Οί άλ- λοι κήσαν, όπως κι' οί δικοί σας στο σπίτι πού βομβαρδίστηκε. Α, πώς θυ- μούμαι την καλή σου θεία Σία! Ό- ταν της γράψης—στη Γαλλία βρίσκεται ακόμα;—πες της πολλά χαίρετήματα από μένα κι' από τόν κ. Σεγόπουλο.

Άλήθεια, αν θά πάρης ψευδώνυμο, πάρε αυτό πού είχε πρώτα ή θεία σου.

Σύντομο τó πρώτο σου γράμμα, *Μι- κρή Ζωγράφος*, αλλά μου έμαθε πολ- λά. Μά... έντεκα χρόνων κοριτσάκι—11 και 4 μηνών—πόσο «ψηλή» ήθελες να είσαι; Στάσου να γίνης 14—15 και θά ίδουμε τί μπού θά ρίξης, άφού μάλιστα όλοι στην οικογένειά σας είναι ψηλοί. Είδα και πόσα πράγματα συνδυάζεις, μπράβο! Ναι, να μου στέλνης κάπου- κάπου και για τή Σελίδα.

Πολύ ένδιαφέροντα δλ' αυτά πού μου γράφεις, *Ηρώς Έλληνοπούλα*, προπάντων τὰ «δηγικά» σου. Σ' εύχα- ριστώ πολύ για τó ξεσπάθωμα και πε- ριμένο κι' άλλο. Τό λάθος στα όνόμα- τα διορθώθηκε. Ό Άνανίας θέλει πολύ να γράψη την «Κοριακή», θά μπορέση όμως; με αυτή την κατάσταση, και να την τυπώση; Ζήτημα. Μόνο άς έλπίζουμε.

Κυκλάμιο, γύρισε λοιπόν από

την ομορφιά της έξοχης στο μονότονο μαγγανοπήγαδο της πόλης. 'Αλλά... ἄς ἔκανες κι' αὐτοῦ, 'Οκτώβρη μῆνα, με τόσα μαθήματα πού σε περιμένουν. Τό κομμάτι σου ἐκεῖνο τὸ ἔλαβα καί, ἂν δὲν κάνω λάθος, περιμένει τὴ σειρά του στὰ ἐγκυκλοπαιδικὰ, γιὰ νὰ δημοσιευθῇ κάτω ἀπ' τὸ «πολὺ ὠραῖο μακροῦ» γιο σκίτσο τοῦ κ. Βώττη». Τέλος... «ἔτσι εἶναι ἡ ζωὴ», «τὰ καλὰ κόποις κτῶνται» καί τὰ λοιπὰ καί τὰ λοιπὰ.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Δικαίωμα ἐγκρίσεως, διὰ τοὺς συνδρομητὰς ἢ τὰ τέκνα των δρχ. 100, διὰ τοὺς ἀγοραστὰς δρχ. 200. 'Όσα ψευδώνυμα ἀκολουθοῦνται ἀπὸ α. ἀνέκουν σὲ ἀγόρια, ὅσα ἀπὸ κ. ἀνέκουν σὲ κορίτσια.

Νέα ψευδώνυμα: *Τρελλὸ Ναντάκι*, ἄ. (ΧΜ). *Ὁρεινὸς Πορφύριον*, ἄ. (ΔΖ). *Θρίαμβος τοῦ Δικαίου*, ἄ. (ΑΑ). *Γιάννης Γιαννάκης*, ἄ. (;;). **Ἀνανέωσις ψευδωνύμων:** *Ἡρωϊκὸς Στρατὸς*, ἄ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της Βοναπάρτην (ναί, πάντα ἢ ἴδια χαρὰ γιὰ τὸ κομμάτι σου, θὰ ἴδω τί μπορεῖ νὰ γίνῃ) *Διάνταν* (περαστικὰ γρήγορα, ἐλπίζω, θὰ ἱκανοποιηθῇς) θὰ σοῦ γράψω καί χωριστὰ μόλις μπορέσω) *Θρίαμβον τοῦ Δικαίου* (προτίμησα νὰ σοῦ δώσω τὸ ψευδώνυμο πού εἶχε κι' ὁ μπαμπάς σου, καί πού τὸ τίμησε με τὸ παραπάνω στίς σελίδες μου) *Ξανθὴν Περιγέπυσσαν* (δὲν πειράζει, τὸ ἴδιο εἶναι, ἀφοῦ ἀνανέωσες τὸ ψευδώνυμο) γιὰ τὰ κομμάτια σου δὲν θυμοῦμαι τώρα) ὁπωσδήποτε, στείλε καὶ κανένα ἄλλο) *Αἰσιόδοξην, Πέτρον, Ἰωννίδην* κτλ. κτλ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 303ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 15 Νοεμβρίου, καὶ πέραν ἀκόμη, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν δημοσιευθῇ.

160. Δεξιόγραφος

Μυθικός θεραπευτής
(Μά καὶ «πούς» τῆς μετρικῆς)
Μὲ νησάκι στὸ Αἶγαίον
Κλεινὸ γλύπητὴ κάνει ἀρχαῖον.

Κορινθιακὸ Ἀκρογιάλι

161. Συλλαβόγραφος

Σύνδεσμος ὑποθετικὸς
Κι' ἕνας αἰγύπτιος θεός,
'Αρχαῖο κτίζον φρούριο
Ποῦ ἀξίζει ἕνα... θούριο.

Χρυσάνθεμον

162. Μεταγραμματισμός

Κάποια τῆς Ἑλλάδος πόλις
Γράμμα τῆς ἀλλάξης μόλις
Καὶ ἀκούει ἐκστατικοί
'Όργανο κρουστὸ γλυκύ.

Βολιωτόπουλο

163. Ἀναγραμματισμός

Στενάξω, δυστυχὴς ἐγώ,
Μὰ σὺ μὲ ἀναγραμματίζεις,
Καὶ σὲ βιβλίον σχολικὸ
Τὸν κόσμον ὅλον ἀντικρύζεις.

Σὲρ Νιν

164. Κρυπτογραφικὸν

123456758 = Πέροςης στρατηγός
2312 = Ἡ ἄμαξά του.
35458 = Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
43212 = Πόλις τῆς Β. Ἑλλάδος.
53158 = Φυσικὸς λιμὴν.

65128 = Πλάνης.
7378 = Θεὰ καὶ μετέωρον.
82158 = Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Μακεδονομάχος

165. Δικτυωτὸν

* * * * * = Μυθολογικὸς ἵππος.
* * * * * = Καλλιεργεὶ τὴν γῆν.
* * * * * = Πόλις τ. Οὐγγαρίας.
* * * * * = Γυνὴ τῆς Βίβλου

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

'Ατίθασσος

166—170. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς οἰουδήποτε γράμματος εἰς ἐκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

φάρος, ἄηρ, μέρος, θύρα, αὐτός.

'Εξερευνητὴς τῶν Ἀστρων

171. Διπλὴ Ἀκροστιχίς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι λέξεων ἀποτελοῦν μυθικὴν μάγισσαν, τὰ δὲ δευτέρα γράμματα ἀρχαῖον μυθικὸν βασιλεῖα:

1, Μοῦσα· 2, Ἀσιατικὴ Μεγαλόνησος· 3, Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα· 4, Πόλις τῆς Β. Ἑλλάδος· 5, Ἀρχαῖος ποιητής.

Γκλόρια

172. Φωνηεντόλιπον ἐξ Ἀκροστιχίδος

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν φωνηεντόλιπον τύπου:

* * — * — *

τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις:

Πόλις τῆς Γραφῆς — Μοῖρα — Ἀρχαῖος ἀρχιτέκτων — Αἰγύπτιος βασιλεὺς — Κριτὴς τοῦ Ἄδου.

Σύλον Ἀπελέκτων

173. Γρίφος

ε
θ (ἐκατὸν ἔτη) ε βοῦ ε
ε
'Ατρεὺς

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Δὲν δημοσιεύεται Ἀγγελία ὑπερβαίνουσα τοὺς δεκαπέντε στίχους, καὶ μόνον μία τοῦ καθενὸς εἰς κάθε φυλλαδίον. — Ἔως δέκα τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοιχεῖα δρχ. 30. Πέραν τῶν δέκα λέξεων, 3 δρχ. ἢ λέξεις μὲ ἀπλὰ, 4 δρχ. μὲ παζὰ καὶ 5 δρχ. μὲ κεφαλαία. Ὁ χωριστὸς στίχος δρχ. 20.

[Α — 45]

Πρωτοπαίνοντας στὴν κίνησι χαίρετ' ὅλους-ες. Ἀλληλογραφῶ. Δίσις Ἰωάννην Ματαράγκαν. Ἰθάκην.

Γιάννης Γιαννάκης

[Α — 64]

Βρέθηκα ὅλο τὸ καλοκαίρι μακριὰ ἀπ' τὴν Ἀθήνα — κι' ἀπ' τὴν κίνησι τῆς «Διάπλασης».

Ξαναγεννῶντας...

Στὰ παιδιὰ τῆς Σπάρτης — τῆς ὁμορφῆς πατρίδας, χαίρεισμούς θεομους.

Μηνύματα ἀγάπης σ' ὅλους τοὺς φίλους καὶ στίς φίλες.

Ἀπ' τὴν Ἡρώδα Ἑλληνοπούλα περιμένω πάντα μετ' ἴδια διάθεση...

Πρόθυμος ν' ἀλληλογραφήσω μ' ὅλους κι' ὅλες πού κλείνουν μέσα στὴν

ψυχὴ τους τὴν Ἑλλάδα, τὴ Μεγάλῃ κι' ἐνδοξῇ. ... Βοναπάρτης

[Α — 47]

Πρωτοπαίνοντας στὸ ὠραῖο σαλονάκι τῆς «Διαπλάσεως» χαίρετ' ὅλους φίλους ὅλα τὰ Διαπλάσπουλα. Ἀλληλογραφῶ μετ' ἴσην Μεγάλῃ Τάξῃ. Περιμένω μετ' ἀνυπομονησίᾳ ἀπ' ὅλους καὶ ὅλες. Δίσις Χριστίαναν Καπρίνη, ΟΥΝΡΑ Τμήμα Ὑγείας, Καβάλλα, διὰ:

ΔΡΟΣΟΣΤΑΛΑΧΤΗ

[Α — 48]

Ἀνταλλάσσω Μήνυμα Μυστικὸ: Δίσις Χριστίαναν Καπρίνη Ρωμανοῦ 15, Καβάλλα. ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ

[Α — 49]

Κίτσα ἀγαπημένη φίλη. Φίλησέ μου τὸν βαπτισμὸ μου. Ναντάκι, Νίτσα, Δόη Ἀλὸν, τί γίνεστε, θυμᾶστε τὴν Γκλόρια; Δροσοστάλαχτη (Δύντια) καλωσώρισες στὴ συντροφίᾳ μας. Θυμᾶσαι τὰ γέλια μας μετ' ἴσην Ταξιαρχία; ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ

[Α — 50]

Νίτσα ὅλες οἱ Ὀδονταῖοι στὴ «Διάπλασι» βρεθήκαμε. Δὲν θὰ πάρης ψευδώνυμο; Προσοχὴ στὰ μάτια τοῦ ἀετοῦ ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ

[Α — 51]

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά. Διαπλάσπουλα-ες περιμένω στείλλετε πρὸς τὴν Δίσις Σοφία Μητταίαν, Βαθὺ Ἰθάκης διὰ Βοσκοπούλα

[Α — 25]

ΑΣΦΑΛΩΣ θὰ σᾶς δακτυλοδεικτοῦν ὡς τὸν καλύτερον λύτην αἰνιγμάτων καὶ σταυρολέξων, ἂν χρησιμοποιήτε τοὺς Ἑγχειρίδιον τῶν Σταυρολέξων. Περιέχει ἐκτὸς ἀπὸ ὁδηγίαν διὰ σταυρολέξα καὶ πίνακα θεῶν, ἡρώων, στρατηγῶν, βασιλέων, φιλοσόφων, προφητῶν ζώων φυτῶν κτλ. Δρχ. 300. Πωλοῦνται στὴ «Διάπλασι τῶν Παίδων» ἢ Βιβλιοπωλεῖα Ἑλευθερουδάκη, Σαλιβέρου, Σιδέρη ἢ γράψατε: Κ. Κουγκιδήν, Κλεομένους ἀρ. 2, Ἀθήναι.

[Α — 53]

Οἱ φίλοι τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ περιοδικοῦ «Ἐρευνα» μποροῦν ν' ἀπευθύνονται στὸ Γραφεῖο Ἀθηνῶν δδὸς Ἀγλαῶρον, 9 Κουγκιῆ

[Α — 54]

Θάθελα πολὺ ν' ἀλληλογραφοῦμε Ἀφοβο Μάτι καὶ κάνε τὴν ἀρχὴν γιὰτὶ δὲν ξέρω Διευθυντοῦ. Ἐπίσης ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω Μ. Μ. μετ' ὁποῖο Διαπλάσπουλο θάθελε ν' ἀποκτήσῃ μὴ καλὴ φίλη. Γράψατε στὴ Διεύθυνση: Κον Λουκά Λαράκη, Καρῶ καὶ Ραζικώτσια 20, Ἀθήνας γιὰ τὴν Ροδαυγὴ

ΤΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΤΗΣ

«ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ» ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ

ΟΔΟΣ ΛΕΚΚΑ, 18

Βιβλιοπωλεῖον «Ἡ Ἀνατολὴ»

Στὸ Πρακτορεῖο αὐτὸ βρίσκετε τοὺς «Διαπλάσεως» χρυσόδετους — Μικρὰ Μυστικά — Λυσόχαρτο — τὰ φύλλα τοῦ 1945 κτλ.

Κάνετε ἐπίσης τὴν ἐγγραφὴν σας ἢ τὴν ἀνανέωσιν